

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, huhtik. 25 - Wed. April 25, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY 86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 17

45 cents

Luonnonsuojelijat syyttävät YK:ta ja Maailmanpankkia:

Sademetsien pelastusohjelma tuottaa tuhoa

WASHINGTON - Rahoitus kansainväliselle sademetsien toimintaohjelmalle pitää jäädyttää välittömästi, sillä metsien pelastamisen sijasta ohjelman toteuttaminen uhkaa tuhotua ne, vaatii laaja joukko yhdysvaltalaisia ja kansainvälisiä ympäristöjärjestöjä.

Sademetsien toiminataohjelma (TFAP) käynnistettiin vuonna 1985. Sen takana ovat YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO ja Maailmanpankki. Ohjelman avulla oli tarkoitus valvoa kehitysprojektien rahoitusta trooppisen metsävyöhykkeen maisissa. Yksi projektien päärahoit-

tajista on Maailmanpankin alainen kehitysjärjestö IDA, joka myöntää korottomia lainoja maailman köyhimmille maille.

- Alussa lupaava aloite on nyt paljastumassa vakavaksi uhaksi maailman jäljellä oleville sademetsille, sanoo kansallisen luonnon säätiön edustaja Lynn Greenwalt.

Järjestöjen laatimassa selvityksessä TFAP:stä todetaan, että vastoin alkuperäistä tarkoitusta ohjelman toteuttamista määräävät kaupallisen metsätalouden ja metsänhakuun ehdot.

Metsiä asukkaille

TFAP:n tarkoitus oli lisätä tuntuvasti metsitykseen teh-

täviä sijoituksia trooppisissa maissa, estää metsien tuhoutuminen ja edistää kestävä kehitystä sademetsien asukkaiden hyödyksi.

TFAP edellyttää hallitusten tekemän omat kansalliset metsäsuunnitelmansa, joita FAO, Maailmanpankki ja IDA sitoutuvat rahoittamaan aina kahdeksaan biljoonaan dollariin asti viisivuotiskausittain.

Ympäristöjärjestöjen laatimaa katsausta varten tutkittiin kansalliset metsäsuunnitelmat yhdeksässä maassa: Perussa, Guyanassa, Tansaniassa, Nepalissa, Kamerunissa, Kolumbiassa, Papua-Uudessa-Guineassa, Ghanassa ja Filippiineillä.

Katsauksesta käy ilmi, että TFAP:ta toteutetaan "kuten trooppista metsätuho-suunni-

telmaa", joka tosiasiaa kiihdyttää metsien häviämistä kanavoimalla rahaa "teollisuusmetsiin", sanoo intilalaisen tiede- ja ekologia tutkimuskeskuksen johtaja Vandana Shiva.

Suunnitelma ei puutu metsätuhojen perimmäisiin ongelmiin, kuten metsien asukkaiden ajamiseen alueelta ja kaupallisen metsätalouden aiheuttamiin maankäyttöongelmiin, huomautetaan katsauksessa.

Ruohonjuuritaso syrjässä

Näissä ongelmissa auttaisi se, että paikallisille asukkaille annettaisiin paremmat mahdollisuudet osallistua metsäprojektin suunnitteluun.

TFAP on kuitenkin selkeästi ylhäältä alaspäin tapahtuvaa suunnittelua, "jossa ruohonjuuritason järjestöillä ja paikallisilla yhteisöillä on vain minimaalinen rooli."

Katsauksen mukaan tähän kysymykseen on tartuttu ainoastaan Tansanian metsäsuunnitelmassa.

TFAP:ta arvostellaan edelleen siitä, että se suorastaan rohkaisee alkuperäismetsien hakkuiden lisäämiseen.

Nepalissa, jonka metsätuhot ovat jo valtavat, suunnitelma kehottaa lisäämään hakkuita 250 prosenttia, Shiva kertoo.

Kamerunin metsäsuunnitelman tavoite puolestaan on tehdä maasta Afrikan suurin metsätuotteiden viejä 21. vuosisataan mennessä.

Vaikka TFAP tuo sademetsämaille lisää apua, metsien asukkaat hyötyvät siitä vähemmän kuin ne kaupalliset metsätalouden harjoittajat, jotka häätävät nuo ihmiset tieltään, Shiva sanoo.

Amerikkalainen panttivanki vapauteen Beirutissa

Bush: suhteet Iraniin entisellään kunnes kaikki vapautetaan

DAMASCUS, Syyria - Viime sunnuntaina sitkeät huhut amerikkalaisten panttivankien vapauttamisesta vihdoin toteutuivat, kun kalpea ja laiha Robert Polhill laskettiin vapauteen 1,182 päivän vankeuden jälkeen.

Polhillin tammikuussa 1987 siepannut pro-iranilainen shiia-muslimien ryhmä vapautti amerikkalaisen Länsi-Beirutissa, mistä hänet kuljetettiin Syyriaan Yhdysvaltain lähetystöön.

"Haluan kertoa teille, että olen hyvin onnellinen mies tänään," Polhill, 55, kertoi uutiskonferenssissaan. Polhill, joka sieppaushetkellä toimi bisneksen opettajana Beirut University Collegessa, sanoi

vihan pitäneen hänet hengissä.

Bush vaati kaikkien vankien vapauttamista

Presidentti Bush kiitti lausunnossaan Irania ja Syyriä näiden roolista Polhillin vapauttamisessa, mutta sanoi, ettei suhteita Iraniin normalisoida ennen kuin loput seitsemän amerikkalaista panttivankia on vapautettu.

Bush sanoi virkaanastujaispuheessaan runsas vuosi sitten, että Iran voi parantaa suhteita Yhdysvaltoihin edesauttamalla panttivankien vapauttamista. "Hyvät teot synnyttävät hyviä tekoja," hän totesi.

Bush on kieltäytynyt neu-

vottelemasta panttivankien vapauttamisesta. Polhillin vapauttamisen jälkeen hän sanoi, ettei mitään myönnytyksiä tehdä Iranille, ennen kuin kaikki vangit vapautetaan.

Polhill on ensimmäinen vapaaksi laskettu amerikkalaisvanki 3½ vuoteen. Iranin tukemat shiia-muslimien ryhmät pitivät yhä hallussaan seitsemää muuta amerikkalaista.

Iranissa presidentti Hashemi Rafsanjanin mielipiteitä usein heijastanut *Teheran Times* -sanomalehti kehotti vapauttamaan pikaisesti toisen amerikkalaisvangin. Samalla lehti toivoi Yhdysvaltain puolestaan osoittavan "hyvää tahtoa" vapauttajille.

Robert Polhill tervehtii vastaanottajia Länsi-Saksassa Rhein Main Air Force -tukikohdassa, mistä hänet lennätettiin terveystutkimuksiin Wiesbadenin sotilassairaalaan.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Winter War: creator of Finland's identity and image
- A concert to remember
- 'Kalevala' inspires Suomi College composer
- Review of Kalevala events in Portland (OR) area

Sisäsivuilla:

- sata vuotta Suomi Synodia sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Kalifornian kunnailta sivu 7
- Fitchburg ja ympäristä sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Vähittäiskauppa selvässä laskussa

Maamme vähittäiskaupan määrä putosi maaliskuussa eniten puoleen vuoteen. Vähittäiskauppa oli kääntynyt laskuun jo helmikuussa, ja ekonomistien mukaan tämä on yhä selvempi merkki talouden kasvua voimakkaasta hidastumisesta.

Maaliskuussa vähittäis-

kauppa putosi 0.6 prosentilla 148.5 biljoonaan dollariin. Eniten hidastui autojen myynti, 1.4 prosenttia. Kaikkia muita hyödykkeitä myytiin 0.4 prosenttia vähemmän kuin kuukautta aikaisemmin. Helmikuussa näiden myynti lisääntyi vielä 1.5 prosenttia. Helmikuussa näiden myynti lisääntyi vielä 1.5 prosenttia.

Poliittinen ilmapiiri naisille otollinen

Monet merkit viittaavat siihen, että tuulet ovat muuttumassa 1990-luvun poliittisella areenalla. Kotimaiset kysymykset - abortista lastenhoitoon -, mitkä yleensä on luokiteltu ns. naisten kysymyksiksi, ovat saamassa yhä suurempaa huomiota kansallisella taholla. Naiset ovat odottaneet tätä hetkeä enemmän tai vähemmän kärsivällisesti pari viimeistä vuosikymmentä ja ovat nyt valmiina panemaan pankonsa tuleen.

Poliittisesti konservatiivinen 1980-luku oli Ronald Reaganin valtakautta. Hänen suosionsa oli huomattavasti suurempaa miesten kuin naisten keskuudessa. Yhtä äkkiä kandidaatin sukupuolisuus tulikin tähdelliseksi asiaksi äänestyspaikoilla.

Jos tämä toteamus pitää paikkansa, miten on selitettävissä demokraattien suuri tappio vuoden 1984 vaaleissa Geraldine Ferraron ollessa varapresidenttiehdokkaana? Syynä lieenee se, että pääpaino on kuitenkin pääehdokkaalla. Jos tämä luo itsestään negatiivisen kuvan kuten Walter Mondale teki vuonna 1984 lupaamalla korottaa veroja, kukaan ei äänestä häntä varapresidenttiehdokkaan varjolla. Tämä on rinnastettavissa vuoden 1988 vaaleihin, joissa konservatiiviset miehet äänestivät George Bushia siitä huolimatta, että eivät halunneet Dan Quayle'a Valkoiseen taloon.

Stereotyypit elävät voimakkaasti tänäkin päivänä. Naisilla on mahdollisuuksia vaaliurnilla päätettäessä kotimaisista asioista, koska heitä on totuttu pitämään lempeimpinä ja ymmärtäväisempinä. Heihin luotetaan miehiä enemmän.

Vuosikausia nämä stereotyypit ovat olleet miinuksena naisille. Heitä ei ole pidetty tarpeeksi kylminä ja laskelmoivina päätäkseen kansallista turvallisuutta koskevista asioista. Tällä vuosikymmenellä kovanaamoiksi luokitellut miehet saavat kärsiä, koska heiltä puuttuu lastenhoitoa koskeva ihmisläheisyys.

Stereotyypittelyllä on vain negatiiviset vaikutukset. Voimme vain toivoa, että pääsemme niistä eroon ja keskitymme vain kandidaattien tekoihin ja saavutuksiin, emmekä heidän sukupuolisuutensa.

RAIVA AJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Cauthen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVA AJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:
USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Vahvan naisen osassa

Karita Mattila lauloi lempiroolinsa Donna Elviran
Metropolitan-oopperassa

Kolea maaliskuun ilta tummuu New Yorkissa. Metropolitan-oopperan edessä on tungosta ja hermostunutta hyörintää. "Onko sinulla ylimääräisiä lippuja?"

Laumoittain ihmisiä jonottaa pääsyä loppuunmyytyyn Don Giovanni -oopperaan. Kysynnän ja tarjonnan rautaisen lain mukaisesti paikalliset scalperit eli mustan pörssin kauppiat kiskovat trokaamistaan lipuista nyt kaksin - kolminkertaisia hintoja. "Mennään sivummalle, koska tuossa on poliiseja".

Näyttämön takana puku-huoneessaan **Karita Mattila** on jo verhoutunut tummanpunaiseen hörselöiseen roolipukuunsa ja pitkään punertavaan peruukkiin. Edessä on Mozartin Don Giovanni -oopperan toinen tšekäläinen esitys, jossa hän on Donna Elvira, petetty ja mustasukkainen nainen.

Elvira on Don Giovanniin entinen rakastettu, joka saa kuulaa olleensa vain yksi episodi tälle donjuaniille, joka on viettänyt ja pettänyt yli tuhat muuta naista. Mutta Elvira ei hellitä.

"Miksi valehtelit ja jätit minut/sinä pelkuri minne olet karannut/tule takaisin niin annan sinulle anteeksi/sen vahingon jonka olet minulle aiheuttanut."

"Donna Elvira on verta ja lihaa, kiehtova nainen, jonka luonteseen mahtuu tunneasteikon kaikkia sävyjä", Karita Mattila sanoo.

"Se on yksi lempirooleistani, enkä olisi voinut parempaa toivoa juuri Metropolitanin debyyttini."

Pöydällä on kuihtuneita kukkakimppuja, edellisen vii-

kon ensi-illan perua. Mattila asuu puolentoista kuukauden New Yorkin-vierailunsa aikana Lincoln Plazalla aivan Metropolitanin kupeessa, ja 32:n kerroksen ikkunoista pilkottaa haaleansinistä taivasta pilvenpiirtäjien lomasta.

Kuin nuppineulan kärjessä

Karita Mattila on ensimmäinen suomalainen naissolisti Anita Välikin jälkeen, joka debytoi Metropolitanissa.

Metropolitanin maine maailman merkittävimpänä oopperatalona on himmentynyt, mutta se houkuttaa jatkuvasti lahjakkaita laulajia jo tarunhohtoisan menneisyytensä vuoksi. Jokainen huippulaulaja haluaisi kirjata ainakin yhden tšekäläisen esiintymisen meriittilistalleen.

"Ehkä talo ei ole taiteellisesti tasoltaan enää sama kuin ennen, mutta se on joka tapauksessa Metropolitan."

"Tunteen huomasi ensi-illassa odottaessaan omaa vuoroa lavalle. En pelkää helposti, mutta silti olin kuin nuppineulan kärjessä, valmistautumassa johonkin erityisen tärkeään", Mattila sanoo.

Karita Mattilan olemuksessa on ripaus oopperadiivan itsetietoisuutta, mutta sitäkin enemmän reipasta maalaisittoutta, joka sattuu nyt olemaan New Yorkissa.

Hänen uransa on ollut suomalaisittain komea aina alkaen vuodesta 1981, jolloin hän voitti Lappeenrannan valtakunnalliset yksinlaulupilpailut. Kansainvälisiä esiintymisiä on kertynyt niin paljon, että

kotipaikkana on nykyään Lontoo, joka on lähempänä eurooppalaisia oopperakeskuksia.

Mattilan ääntä on kuvailtu pohjoismaisen raikkaaksi ja valoisaksi, lyhyen ja draamattisen sopraanon välimuodoksi. Don Giovanniin ensi-illan jälkeen neworkilaiset arvostelijat kuvasivat sitä "viejättävän hohtavaksi", "sointuvaksi", "voimakkaaksi ja viehättäväksi".

Yhdysvaltain vaikutusvaltaisiin kriitikkoihin kuuluva **Donald Henahan** kiitti myös näyttelijäntaitoja: hänen mukaansa Mattila "näytteli huomattavan sulokkaasti".

Arvostelut eivät olleet "Tähti on syttynyt" tai "Mattila valoi New Yorkin" -reaktio, mutta kuitenkin hyvin myönteiset.

Ensi-illan jälkeen samppanjaa

Karita Mattila on tyytyväinen arvosteluihin kuten myös työtovereihinsa - "mikä loistava miehitys, monet heistä olivat jo entuudestaan tuttuja, se helpotti tänne tuloa", hän huokaa.

"Roolihenkilöiden välillä on sähköisyyttä. En tiedä olisiko tämä esitys onnistunut yhtä hyvin, jos porukka olisi ollut tunteettomampi."

Metropolitanin seisoma-paikkoja myöten täynnä oleva sali hiljenee. Katsomon valot sammuvat ja Mozartin alkutahdit vyöryvät suureen ajan patinoimaan saliin, jossa on loistava akustiikka: voi seistä vaikka takimmaisella piippuhyllypaikalla ja silti nauttia musiikista.

Don Giovanni on tuottanut **Franco Zeffirelli**, joka rakastaa näyttäviä lavasteita. Ja kaikesta huomaa, ettei rahaa ole säästetty: katsojat puhkeavat taputuksiin aina kun

jatkaa seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Toukokuun 8 p., Heino
Toukokuun 9 p., Timo
Toukokuun 10 p., Aino, Aina, Aini, Ainikki
Toukokuun 11 p., Osmo
Toukokuun 12 p., Lotta
Toukokuun 13 p., Kukka, Floora
Toukokuun 14 p., Tuula

TÄRKEÄ TIEDOTUS

Mikäli olette perineet Finnish Socialistic Publishing Companyn tai Raivaaja Publishing Companyn osakkeita, palauttakaa ne Raivaajan toimitukseen (P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600), jotta ne voitaisiin muuttaa nimiinne.

Raivaaja Publishing Companyn sääntöihin ollaan suunnittelemassa muutoksia, ja ne vaativat enemmistön äänestyksen. Kuolleitten nimiä kantavilla osakekirjoilla ei voi äänestää.

Jonathan Ratila, rahastonhoitaja
Raivaaja Publishing Company

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$2,884.65

Signe Jamnbackin muistolle
Aino Holmberg, Vineyard Haven, MA \$25.00

Finlandia Foundation Boston Chapter \$250.00

Kiitos lahjoittajille!

VAHVAN...

jatkoa edellis sivulta

uusi värikylläinen näkymä paljastuu näyttämöllä.

Spontaaneja suosionosoituksia ja bravo-huutoja saavat myös esiintyjät, ooppera etenee taidokkaasti ja yllätyksittä. Tässä yli kaksisataa vuotta vanhassa teoksessa on jotain niin yleispätevää, että se jaksaa kiehtoa vielä nykyihmistä.

Puolen yön aikaan oopperan päätyttyä näyttämön takahuoneissa on kuhinaa. Omaisia, tuttavien ja kollegoita odottelee pääsyä pukuhuoneisiin.

"Ihanaa! Miten hauska nähdä! Mikä erinomainen esitys!" - Latautuminen illan esitykseen ja sitten jännityksen laukeaminen luo useimmille esiintyjille ylivirittyneen tunnelman, joka väreilee ympäristöönkin.

"Ai mitä ensi-illan jälkeen - juodaan tietysti samppanjaa", Karita Mattila nauraa seuraavana päivänä. "Syödään ja juodaan hyvin ja jutellaan työ-kavereitten kanssa, niin raadollista on tämä laulajan elämä."

"Se on myös kurinalaista elämää; ohjaajat eivät halua, että esiintyjä jouduttaisiin kerräämään lavalle."

Matka jatkuu Wieniin

Ensi-iltojen jälkeen Karita Mattila ei herää aikaisin aamua odotelemaan, millaisia arvosteluja on saanut esityksestään. Nyt hän on luenut kritiikit oopperatalon ilmoitustaululta päiviä niiden ilmestymisen jälkeen ja vasta sitten, kun oli kuullut niiden olleen kiittäviä.

"Olin niin tyytyväinen ensi-illassa saamastani vastaanotosta, etten ajatellut arvostelujen lukemista."

New Yorkin aika on ollut Karita Mattilalle kiireistä. Hän

"Karita Mattilassa on annos naisen alkuvoimaa," kirjoitti Jukka Kajava Metropolitanin Don Giovannista. Don Giovanni itse eli Samuel Ramey oli hänen mielestään "lähinnä kelpo lehmipoika."

tuli kaupunkiin vain pari viikkoa ennen ensi-iltaa, ja sen jälkeen päivät täyttyivät harjoituksista.

Nyt sitten on tavallisia esiintymispäiviä, jolloin hän vain haluaa olla rauhassa. Ei puhelinsoittoja, kiitos! Välipäivinä voi rentoutua ja kierrellä jo aiemmin tutuksi tullutta New Yorkia, joka ei kuitenkaan tunnu enää yhtä viehättävältä.

"Kaupunki on kiivastahtinen ja kiireinen ja mielestäni menossa pahempaan suun-

taan, pummeja ja pultsareita tuntuu olevan enemmän".

Viimeisin Metropolitanin esitys Karita Mattilalla on 5. huhtikuuta, mutta kiertolaiselämä jatkuu: seuraavana on vuorossa Wienin valtionooppera.

Siellä hän palaa samaan Donna Elviran rooliin, esittämään naista, joka on sekä "voimakas että inhimillinen" ja "juuri voimakkaiden naisten roolit minua kiehtovat".

Maisa Salo (HS)

Kajava piti Mattilasta mutta ei kokonaisuudesta

Helsingin Sanomien taidearvostelija Jukka Kajava kehui Karita Mattilan tulkintaa Metropolitanin Don Giovannissa, mutta moitti toteutusta kokonaisuutena vanhanaikaiseksi.

"Karita Mattila kehittyy sekä laulajana että näyttelijänä," Kajava kirjoitti 14. huhtikuuta. "Hänen äänessään on lujut-

ta ja kokemuksen tuomaa varmuutta, joka ei kuitenkaan himmennä ilmaisun kirkkautta, herkimpien tunnetilojen väreilyä, eikä myöskään Elviran hahmossa hiipuvaa komiikkaa.

Tuottaja Franco Zeffirelli ei saa Kajavalta arvostusta. Kajavan mielestä oopperan kokonaisuus on "kauhistuttavalla tavalla juuri sitä, mitä Metropolitanin esitysten on aina kerrottu olevankin: vanhanakainen, vailla kosketuspintaa aikaamme, meihin katsojiin."

N-liitto myönsi joukkomurhan

Stalinin salainen poliisi surmasi 15 000 puolalaissotilasta Katynissa 1940

Vuosisikymmeniä kestäneen kieltämisen jälkeen Neuvostoliitto myönsi virallisesti pitkänperjantaina, että Stalinin salainen poliisi on syyppä noin 15,000 puolalaisen upseerin ja poliisin joukkomurhaan keuhkokuumeella 1940.

Neuvostojohto oli ajoittanut Moskovan ja Varsovan suhteita hirtäneen tosiasian tunnistamisen Puolan presidentin Wojciech Jaruzelskin vierailun huipennukseksi.

Tähän asti natsi-Saksan syyksi vyörytetyn veriteon ottaminen omiin nimiin oli nähtävästi vielä vaikeampaa kuin sen kanssa tehdyn hyökkäämättömyyssopimuksen salaisen lisäpöytäkirjojen tunnistaminen. Se tapahtui viime

joulukuussa.

"Neuvostoliiton arkistotyöntekijät ja historioitsijat löysivät aivan hiljakkoin joitakin puolalaisia koskevia asiakirjoja... Näistä asiakirjoista seuraa, että huhti-toukokuussa 1940... (noin 15,000 puolalaista) luovutettiin sisäasioiden kansankomisaariaatin NKVD:n hallintoelimille Smolenskin, Voroshilovgradin ja Kalininin alueilla eikä heitä enää sen jälkeen mainittu NKVD:n tilastoissa", uutistomisto Tass sanoi.

Neuvostojohtaja Mihail Gorbatshev ja Jaruzelski perustivat 1987 yhteiskomission penkomaan joukkomurhaa, joka on ollut pääsyytä puolalaisten Neuvostoliittoa kohtaan

tuntemaan katkeraan kukaan.

"Ilmaisten syvän pahoittelunsa Katynin murhenäytelmästä neuvostopuoli julistaa, että tämä tragedia on eräs stalinismin synkimmistä rikoksista", Tass jatkoi.

Historian roskatynnyrin kaivaminen oli nähtävästi vaikeaa paitsi poliittisesti myös teknisesti, sillä KGB:n edeltäjä NKDV peitti jälkensä huolellisesti. Mm. vankien rekisteröintikortit poltettiin.

"Nämä asiakirjat eivät sisällä käskyjä kuten "ampukaa", vaan ne osoittivat kuljetusreitit joukkoteloituspaikoille", asiaa tutkinut historioitsija Natalia Lebedeva kirjoitti viime kuussa Moskovskie Novosti-

lehdessä. NKVD yritti hänen mukaansa myöhemmin päästä kiinni loppuihinkin johtolankoihin.

Operaatio oli Lebedevan mukaan huolella suunniteltu. Sitä varten perustettiin erikoisosasto Berijan henkilökohtaisesta käskystä. Kuolemantuomiot antoi "erikoiskonsferenssi" ja hengissä pysyivät vain käytyreiksi ryhtyneet.

Puna-armeijan vallattua Puolaan kuuluneet Ukrainan ja Valko-Venäjän länsiosat yli 130,000 sotilasta ja poliisia jäi vallatulle alueelle. Eräs syy, miksi noin 15,000 heistä jäi leireille oli se, että Puolalle sodassa 1920 kärsitty tappio oli loukannut Stalinin ylpeyttä, Lebedeva arvioi.

Tonnikalan purkittajat suojelemaan delfiineitä

Maailman suurin tonnikalan purkittaja StarKist Seafood ilmoitti viime viikolla, ettei se osta tonnikalaa, jonka pyytäminen on aiheuttanut vahinkoa delfiineille. Kaksi muuta suurta tonnikalasäilykkeitä valmistavaa yhtiötä antoi samantapaisen lausunnon.

StarKist ei osta kalaa, joka on pyydetty verkoilla alueilla, joilla elää sekä delfiinejä että tonnikaloja. Delfiinit menehtyvät jäädessään kiinni verkoihin, koska ne eivät pääse pinnalle hengittämään.

Ympäristöjärjestö Greenpeace kutsui StarKistin päätöstä tärkeäksi edistysaskeleeksi. Se sanoi kuitenkin, että yhtiön on tarjottavat todisteet käytetyn kalan pyyntitavasta.

Sata vuotta Suomi Synodia 1890-1990

Sata vuotta on kulunut siitä, kun Calumetissa, Michiganissa perustettiin *Suomi Synodi*, eli Finnish Evangelical Lutheran Church in America. Perustava kokous pidettiin 25. maaliskuuta 1890, silloisessa Kolminaisuuden seurakunnan kirkossa, jossa kaikki skandinaavialaiset olivat yhteistyöllisesti.

Perustavassa kokouksessa oli mukana neljä pappia ja seitsemätoista maallikkoa edustamassa yhdeksää seurakuntaa. Seurakunnat olivat Hancockissa, Calumetissa, Jacobsvillessä, Ishpemingissä, Negauneessa, Republicissa, Newberryssä, Ironwoodissa, edelliset Michiganissa, ja Savossa Etelä Dakotassa.

25. maaliskuuta 1990

Päivän päälle sata vuotta myöhemmin tulivat kolmesta taakaksikymmentäkaksi (322) juhluvierasta satavuotisohjelmajuhliin. Nyt oli kaunis sää, sata vuotta sitten pyry.

Nykyinen Faith evankelisluterilainen seurakunta Calumetissa kantaa suomalaisten perintöä. Kirkko oli lehteriä myöten täynnä suomikonferenssilaisia ja synodin perinnön kunnioittavia.

Suomi Konferenssi jatkaa nyt suuressa Evangelical Lutheran Church in America -kirkkokunnassa, alkaen vuodesta 1963, amerikansuomalaisten kirkollista perintöä. Kanadassa sisarkonferenssi vaikuttaa sisar-kirkkokunnassa vastavasti.

Synodi on kasvanut tavoittamaan 150 seurakuntaa, sanman määrän pappeja, ja yhteensä 36,000 jäsentä. Syno-

din jälkeläiset vaikuttavat nyt vapaa konferenssina suurien kirkkokuntien sisäjärjestöinä.

Satavuotis juhlaohjelma

Michiganin alueen Suomi-Konferenssi ja Faith seurakunta olivat yhteistyöllisesti järjestäneet satavuotistaivalta kunnioittavan ohjelman. Kun lukuisa määrä amerikan-suomalaisia ei enään jaksa kuunnella suomea, esitettiin ohjelma englanniksi. Virret veisattiin suomeksi.

USA:n Suomi Konferenssi pastori Olaf Rankinen lausui tervehdyksen ja toimi juontajana. Isäntäseurakunnan pastori Robert V. Langseth ja Mrs. Anna Wuotti esittivät siirtolaisten kertomusta. Pastori kertoi siirtolaisen matkatarinan Torniossa Suomesta Hancockiin vuodelta 1880. Mrs. Wuotti kertoi äitinsä matkatarinan.

Pastori Henry R. Kangas puhui selostavat elämäkertatiedot niistä neljästä papista, jotka olivat perustamassa synodia: pastorit Juho K. Nikander, Kaarlo Tolonen, Johan W. Eloheimo ja Jacob J. Hoikka. Suomi Collegen historiaosaston professori Daniel Mäki luennoi perustavasta kokouksesta.

Professori David Halkola edusti Michiganin Historiallista Komissiota. Hän on eläkkeellä Michiganin Tech'stä, synodin papin poika, entinen Suomi Collegen presidentti. Halkola apulaisineen paljasti suuren pronssitaulun ja sen tekstin historia Komission puolesta. Taulun sanat kertovat synodin perustamisesta. Se nostetaan kirkon pih-

halle pylväisiin.

Taulun eteen astuivat kahdeksan alkuseurakunnan edustajaa. Suomi Collegen presidentti tri Ralph J. Jalkanen puhui tunnelmarikkaasti edustajille ja yleisölle suomalais-ten hengellisen perinnön vaikutuksesta Amerikassa. Langseth ja Jalkanen ojensivat kunniatodistukset seurakuntien edustajille.

Kolehti nostettiin tuon historiallisen taulun hyväksi. Sen hankinta vaatii 1,800 dollaria.

Loppurukouksen lausui pastori Mathias Ruohoniemi, eläkeläinen, kauan synodin palveluksessa toiminut pappi.

Juhlail allinen

Faith kirkon alasalin juhlaillallispaiikat oli loppuunmyyty. Seurakuntalaiset tarjosivat kalkkunailallisen. Ohjelmaa jatkettiin. Kolmelta papilta oli tullut kirjeet, ne luettiin: tri Raymond W. Wargelin, New Mexicosta; prof. Taito A. Kantonen, Ohiota, ja pastori Kaarlo J. Keljo Helsingistä.

Ohjelman huipuksi pastori Rudolph Kempainen puhui aiheenaan "Perintömme ja sen tulevaisuus". Hän korosti suomalaisten uskonnonihannetta, ominaisuuksia, kristillisyyttä, teologiaa, hengellisyyttä, rehellisyyttä ja aitoa yksinkertaisuutta. Nämä pitävät suomalaisten kristillisyyden terveenä.

Langseth johti loppulaulua lauletaessa. Osanotto juhlilla oli tavallisia tilaisuuksia suurempi. Nykyinen amerikan-suomalainen sukupolvi osoittaa kiinnostusta laitoksiensa perustamistapahtumiin, toiset ovat uteliaita tutustumaan, mikä on erityistä amerikan-suomalaisten kristillisyyden toiminnassa. Näin Suomi Konferenssin asiat voidaan tehdä tunnetuksi.

FinnFest USA '90

Kun FinnFest USA '90 pidetään 26. - 29. heinäkuuta 1990 Suomi Collegessa Hancockissa Michiganissa, sen ohjelmassa on myös panos Suomi-Synod-Konferenssia. Suomi Synod 100-vuotisteema tulee esiin luennoissa, illallisilla ja edustavimmin jumalanpalveluksilla.

E. Olaf Rankinen
South Range, MI

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426
Veikko Laiho, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Holistinen kuntoutus sydänpotilaan avuksi

Ruotsissa kehitetty kokonaisvaltainen sydäninfarktipotilaiden kuntoutusohjelma on todettu nykyistä sairauskeskeistä hoitotapaa huomattavasti tehokkaammaksi ja myös humanimmaksi.

Holistinen kuntoutusohjelma auttaa potilasta samalla säilyttämään terveelliset elämäntavat ja hallitsemaan paremmin uuden elämäntilanteen. Tämä käy ilmi Kuopion yliopistossa äskettäin tarkastetusta sairaanhoidon opettaja Bengt Fridlundin väitöskirjasta.

Pohjois-Hallannin maakunnassa Ruotsissa kehitetty kuntoutusohjelma korostaa sekä hoidon antajan että potilaan yhteistä vastuuta. Hoidolla pyritään siihen, että infarktipotilas pystyy sairaalasta kotiututtuaan säilyttämään terveet elämäntavat ja hallitsemaan uuden elämäntilanteensa.

Väitöskirjassa tutkittiin ensin Pohjois-Hallannissa hoi-
toon tulleiden potilaiden elämäntilanne, ja ammatillisen sekä muun tuen tarve sairauden jälkeen.

Tulokset osoittavat, että aktiivisesti liikuntaa ennen sai-

rautta harrastaneet toipuvat infarktista liikuntaa harrastamattomia paremmin. Lisäksi heillä oli vähemmän mm. psykososiaalisia vaivoja ja perheongelmia kuin fyysisesti passiivisilla.

Potilaiden tarvitseman tuen havaittiin myös muuttuvan suuresti sairauden jälkeen. Ensimmäisenä vuonna tärkeimmäksi koettiin ruokailutottumukset, perhetilanne ja tunnereaktiot. Kahden vuoden kuluttua sairastumisesta päällimmäiseksi nousivat tunnereaktiot.

Reijo Taipaleen 50-vuotisjuhla- konsertti

Laulaja Reijo Taipaleen 50-vuotisjuhlakonsertti on pidetty Kulttuuritalolla. Kapellimestarina oli Kari Litmanen, vierailevina taiteilijoina Paula Koivuniemi, Rainer Friman ja Topi Sorsakoski.

Juhlapaikka oli sama, missä Reijo Taipale vuonna 1962 lauloi nauhalle 22-vuotiaana Unto Monosen tangon Satu-maa, jota voidaan pitää Taipaleen kultiteoksena.

Perinteellinen

Äitienpäiväjuhla Imatra Haalilla

Sunnuntaina, toukok. 13. p:nä klo 2 ip.

Äideille tarkoitettua erikoisohjelmaa
mm. New Yorkin Laulumiehiet
Naisten tanhuryhmä
Pastori Tarjamo puhuu
Rita Pihra-Majurinen laulaa

Herkullinen lämmin päivällinen
Tuulan ja Leenan valmistamana

Liput \$15.00

alle 12-vuotiaat ilmaiseksi
12-16-vuotiaat \$6.00

Imatra Seura

740 - 40th St., Brooklyn, NY 11232

**The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes**
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAUS - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Auttavat kädet tuottavat iloa Lepokodissa

LAKE WORTH, FL - On tavallinen keskiviikko-aamu. Vilkas hyörinä täyttää kampaamon ja Pokelan huoneen, jonne asukkaat kilvan rientävät.

On helman pidennystä ja lyhennystä, vetoketjun uusimista. Yhtä leninkiä pitää suurentaa, toista hiukan pidentää. Tuossa ostokassi, käsilaukku ja kengätkin kaipaavat vähän kohennusta.

Mikään työ ei ole meille vierasta, ainakin yritämme ja vasta sen jälkeen sanomme, "ei tämä nyt oikein onnistu". Sitteen lupaamme hankkia samanlaisen Annan Majan tulevasta myyjäisistä, joista asukkaamme saavat ilmaiseksi tarvitsemiaan asusteita.

Samassa Pokelan huoneessa annetaan myös käsien ja jalkojen hoitoa. Kaikki toimitukset tehdään sulassa sovussa, sillä siellä on suoranainen tungos.

Asiakkaita on jonottamiseen saakka. Toinen toistaan kauniimpia kampauksia siellä tehdään. Permanenttaus viekin aikansa ja usein on jo tilauksia tehty etukäteen.

On niin kaunista katseltavaa, kun asukkaamme ovat kaunissti kammatut ja vaatteet huolitellut. Askel nousee keveästi hoidetuin jaloin.

Meillä on useita talvensa täällä viettäviä turisteja, jotka myös tahtovat auttaa ja antaa aikaansa näille meidän kultai-

Suomen Rymättylästä kotoisin oleva Eeva Eskola on auttavien käsien vakituinen asiakas. Hän täyttää 95 vuotta 2. päivä toukokuuta.

Kuva: Maila Andersson

Oikealla: Taimi Lehti ja Maire Karttunen viimeistelevät kampauksia. Etualalla tyytyväinen asiakas Senja Keikkala.

Kuva: Maila Andersson

sille vanhuksillemme.

Apu on tervetullutta. Pieni juttutuokio vaikkapa sairauskodin asukkaan luona on kulanarvoinen. Pienikin heille annettu aika on arvokas.

jatkaa sivulla 11

Ellen Gronros ja Emma Hoglund odottavat vuoroaan jalkojen hoitoon. Taustalla Taimi Rissanen viimeistelee Aino Lonrothin hiusten leikkausta.

Kuva: Maila Andersson

Turistiklubin toimintaa

Kuluvan toimintakauden viimeistä edellisen kuukausikokous pidettiin Turistiklubilla tiistaina 10. huhtikuuta.

Puheenjohtaja Kalle Nikula avasi kokouksen kertomalla talvisesongin vilkkaasta toiminnasta. Jo marraskuun alusta lähtien on turistikausi tuonut valtavat määrät väkeä Lake Worth/Lantana alueelle, ja juuri suomalaisille talvivieraille Turistiklubi on tärkeä kohde.

Näin vilkasta talvea ei muisteta ennen haalin toiminnassa olleen, ja tulotkin näyttävät sen ilahduttavalla tavalla. Juuri maaliskuu on klubin työntekijöidenkin voimia koettelevin, mutta rahallisesti se oli myös tuottavin.

Toukokuun lopussa, Memorial Day-viikonloppuna on tämän kauden viimeiset tanssaiset ohjelmineen.

Eri toimikuntien edustajat toivat kokoukseen omat raporttinsa. Talossa on tulossa jälleen korjauksia. Sateen aikana sattuneet vuodot korjataan talkoilla ja vielä tänä keväänä tehdään yhteisvoimin

jatkaa sivulla 13

Finnish-American Rest Home, Inc.

1800 SOUTH D.F. W. LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Huhtik. 19, 1990

Lämpimät kiitokset Helluntaiseurakunnan kuorolle ja orkesterille viime lauantain kahviaisista, joista tuli tulot kotimme kassaan.

Moni ystävällisiä avustajiamme, kuten helping Hands-ryhmää, tarjoilijoita, muusikoita ja eri seurakuntien edustajia kutuimme yhteiseen lounashetkeen kuluneella viikolla.

Tämä pieni huomaavaisuus oli kiitokseksi Teille lukemattomista työtunneista asukkaittemme avuksi ja iloksi. Me tarvitsemme Teitä edelleen ja toivomme yhteistyön jatkuvan vielä pitkälle tulevaisuuteen.

Huhtikuun syntymäpäiväjuhlaa vietettiin myös tällä viikolla. Joukossa oli täyden sata vuotta täyttänyt Thomas Nyysö (huhtik. 1). Monia yli 90 vuotta täyttäneitä oli kokoonnutun näille syntymäpäiville. Parhaat onnittelut huhtikuun syntymäpäiväsankareille!

Lämmin kiitos Tauno Kukolle ja Charles Hedlundille musiikista tässä juhlassa.

Olemme saaneet sairaskodista surusanoman: John Harson nukkui ikuiseen 17. p:nä 86 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Perjantaina kokoonnuimme Senja Wirkkalan muistoa viettämään. Pastori Törmälä piti muistopuheen ja Bertha Penttilä säesti laulut.

Parhaat kiitoksemme Teille ystävällisestä avustanne kuluneen viikon aikana. Kotiimme on muuttanut uusia asukkaita, tervetuloa isoon perheeseen jäseneksi. Kirkkaita kevätpäiviä Teille!

Huom! Lepokodin jäsenistön puolivuosis kokous on lauantaina, 28. p:nä Annan Majalla. Kahvitarjoilu ja jäsenkorttien tarkastus alkavat klo 12. Erikoiskokous sääntöjenmuutosta alkaa klo 1. Jäsenkokous klo 2.

Huom! Perinteinen Vappujuhla Lepokodin Ystävillä on Annan Majalla lauantaina, toukok. 5. p:nä. Ohjelma alkaa klo 1:30, kahvitarjoilu klo 1. Tervetuloa taas suurin joukoin iloiseen iltapäivänviettoon kanssamme!

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmilta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjavara-kauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Kalaruoka vähentää sydänriskiä

Runsaasti kalaa syövässä väestöissä on muita vähemmän sydän- ja verisuonisairauksia. Kaksi laajaa seurantatutkimusta yksilötasolla vahvistaa lisäksi kalaruuan edullista vaikutusta sydäntautien ehkäisyssä.

Pohjois-Karjala-projektin johtaja professori Pekka Puska selvitti tutkimuksia äskettäin Kalaviikon tilaisuudessa.

Yksi tutkimuksista tehtiin Hollannissa, ja siinä seurattiin 20 vuotta noin 850:tä keski-ikäistä miestä, jotka tutkittiin alun perin vuonna 1960.

Osoittautui, että sydäntautikuolemien määrä seuruaikana oli käänteisessä suhteessa kalan syöntiin.

- Toisin sanoen, mitä enem-

män henkilöt olivat syöneet kalaa, sitä pienempi oli sydänkuoleman riski, mainitsi professori Puska.

Samanlainen tulos saatiin myös huolellisesti tehdyssä pitkäaikaisessa seurantatutkimuksessa Chicagossa.

On myös useampia tutkimuksia, jotka viittaavat siihen, että kalalla ja erityisesti kalaöljyllä on edullinen vaikutus angina pectoris-sairauden eli sydämen kouristustaudin hoi-

dossa.

Viime syyskuussa julkaistiin Englannissa toinen laaja tutkimus, joka koski yli kahtatuhatta sydäninfarktiin sairastunutta. Koehenkilöt jaettiin ryhmään, joista yksi lisäsi olennaisesti rasvaisen kalan syöntiä. Kahden tutkimusvuoden aikana kalaryhmässä oli 29 prosenttia pienempi kokonaiskuolleisuus kuin vertailuryhmässä.

Edullista verenpaineelle

- Yleisenä johtopäätöksenä on, että muutama kala-ateria viikossa voi muiden tontien ohella merkittävästi auttaa sydäntautien ehkäisyssä, sanoo Puska.

Tiedemiehet ovat tutkineet

erittäin paljon niitä mekanismeja, joihin kalaruuan edulliset vaikutukset perustuvat. Erityisesti on tutkittu kalarasvan ja sen sisältämien tyydyttämättömien rasvahappojen vaikutusta.

Tutkimukset osoittavat selvästi kalaruuan edulliset veren rasva-arvoihin, erityisesti veren triglyseridipitoisuuteen. Kolesterolin suhteen vaikutukset ovat vähäisemmät.

On myös runsaasti viitteitä siitä, että kalaöljyt vaikuttavat edullisesti verenpaineeseen. Nämä tutkimukset osoittavat, että kalarasvoilla olisi edullinen vaikutus veren hyytymistekijöihin. Professori Puskan mukaan tämä voisi osiltaan selittää kalarasvojen edulliset vaikutukset sydän- ja verisuonitautipotilaisiin.

Kuolleita

Victor A. Niemi

FAYETTEVILLE, PA - Victor A. Niemi, 85, kuoli huhtik. 10, 1990 Chambersburgin sairaalassa.

Hän oli syntynyt huhtik. 8, 1905 Savossa Suomessa Victor ja Anna Maria (Vehkamäki) Niemen poikana.

Edesmennyt opiskeili Columbian yliopistossa ja yli 25 vuoden ajan työskenteli J. Schoeneman Companyn tuotantopäällikkönä Chambersburgissa.

Nuoruudessaan Niemi palveli Suomen armeijassa ja toisen maailmansodan aikana US:n armeijassa.

Kaipaamaan jäi Fitchburgista kotoisin oleva vaimo Ellen (Jokinen) Niemi; kaksoissisko Ida Luoma, Holiday, FL sekä veli Matt Niemi, Lake Worth, FL.

Hautajaiset pidettiin Chambersburgissa.

Hilja Luukkonen

LAKE WORTH, FL - Hilja Luukkonen, 95, 606 South "C" St., kuoli huhtik. 18, 1990.

Hän muutti Lake Worthiin 1940-luvulla Quincy, MA:sta ja kuului Turistiklubiin sekä moniin muihin alueen suomalaisjärjestöihin.

Kaipaamaan jäi poika Lee Coleman, Lake Worthissa; kaksi lapsenlasta sekä viisi lapsenlasten lasta.

Pastori Viljo heiman siunasi vainajan viimeiseen lepoon.

Kerttu Kopsala

Pietari kieltää Jeesuksen

ja erheen keskellä Pietari kieltää kolme kertaa ettei hän tunne Jeesusta. Hän oli sadatellut ja vannonut: "En tunne sitä miestä". Ja samassa lauloi kukko. (Matteus 26:74) Pietari haavoitti sydämensä. Raamattu kertoo, että Herra kääntyi ja katsoi Pietariin. Silloin Pietari muisti Herran sanat: "Ennenkuin kukko tänään laulaa, sinä kolmasti minut kiellät."

Herran katse oli murtautunut Pietarin syllisen sydämen. Omatunto soimasi. Olihan hän luvannut olla loukkaantumatta ja valmis vaikka kuoleman Herransa kanssa kieltämisen sijasta. Siksi Pietari ei kestänyt Jeesuksen katsetta vaan lähti yksinään yön itkien katkerasti.

Siellä yön pimeydessä Pietarin sydämessä käytiin kovaa syyllisyyden ja katumuksen kamppailua. Ymmärrämme, että Pietari muisti Herransa sanat: "Tänä yönä te kaikki loukkaannutte minuun, sillä kirjoitettu on: "Minä lyön paimenta, ja lauman lampaat hajoitetaan". Pietari myös muisti Jeesuksen sanat Get-

semanessa: "Olkaa tässä ja valvokaa minun kanssani." Mutta kun Jeesus kolme kertaa meni edemmäksi opetuslapsistaan rukoilemaan, ja tultuaan heidän tykönsä, hän tapaakin heidät nukkumasta.

Markuksen evankeliumin luvussa 14:50 olevien sanojen toteutumisen aika oli ilmenee sanoissa: "Niin he kaikki jättivät hänet ja pakenivat..." Opetuslapset eivät jaksaneet nähdä Herransa kärsimyksiä, herjaavaa pilkkaa, pieksmistä ja tuskaa, vaan jättivät Herransa yksin ja pakenivat.

Meidänkin elämässämme on saattanut olla tilanteita, että olemme joutuneet "kieltäjän" paikalle? Maailma helposti sokaisee silmämme. Näin on tapahtunut omassa elämässäni: kun olisi pitänyt taistella Herrani puolesta, oman uskoni, sekä lähimmäiseni puolesta, olen paennut, ja ollut "unen uuvuttama". Mutta kiitos Jumalalle, että Getseman mies kesti ja kärsi puolestani ja puolestamme - ruokoillen "verta hikoillen" tuskan rukoukset.

Nyt Hänen äänensä puhuu

Matteuksen evankeliumin 26 luvun lopussa kerrotaan Jeesuksen ristinkuolemaa edeltävä vakava tapahtuma, jossa Pietari kieltäytyi Jeesuksen. Pietari oli yksi Jeesuksen kahdestatoista opetuslapsista, joka aina oli ollut Jeesuksen seurassa, ja oli luvannut olla "valmis menemään Herransa kanssa sekä vankeuteen, että kuolemaan."

Mutta Pietari oli joutunut sielunvihollisen seuloittavaksi. Epäuskon synty oli saanut vallan Pietarin elämässä, ja lopulta se johti hänet kieltäjän paikalle.

Esillä oleva raamatunpaikka kertoo, että Jeesus oli otettu kiinni ja kuljetettu ylimmäisen papin Kaifaan taloon, jonne kirjanoppineet ja vanhimmat olivat kokoontuneet - Pietari oli seurannut taaempaa ylimmäisen papin esipihalla asti nähdäkseen kuinka lopulta kävisi.

Koska oli kylmä, olivat Jeesuksen pilkkaajat virittäneet valkean keskelle esipihaa ja asettuneet yhdessä istumaan, ja Pietari istui heidän joukkoonsa. Totuudesta loitonneena istuu Pietari kirjanoppineiden ja ylipappien joukossa lämmitellen tulen ääressä.

Siellä epäuskon, kiusausten

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

KESKUSTASSA
SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

May
Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT
HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Mack Stephenson Funeral Home

1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FL 33462

Tel. 582-4124

David Jarvi

Funeral Director

Puhumme Suomea

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

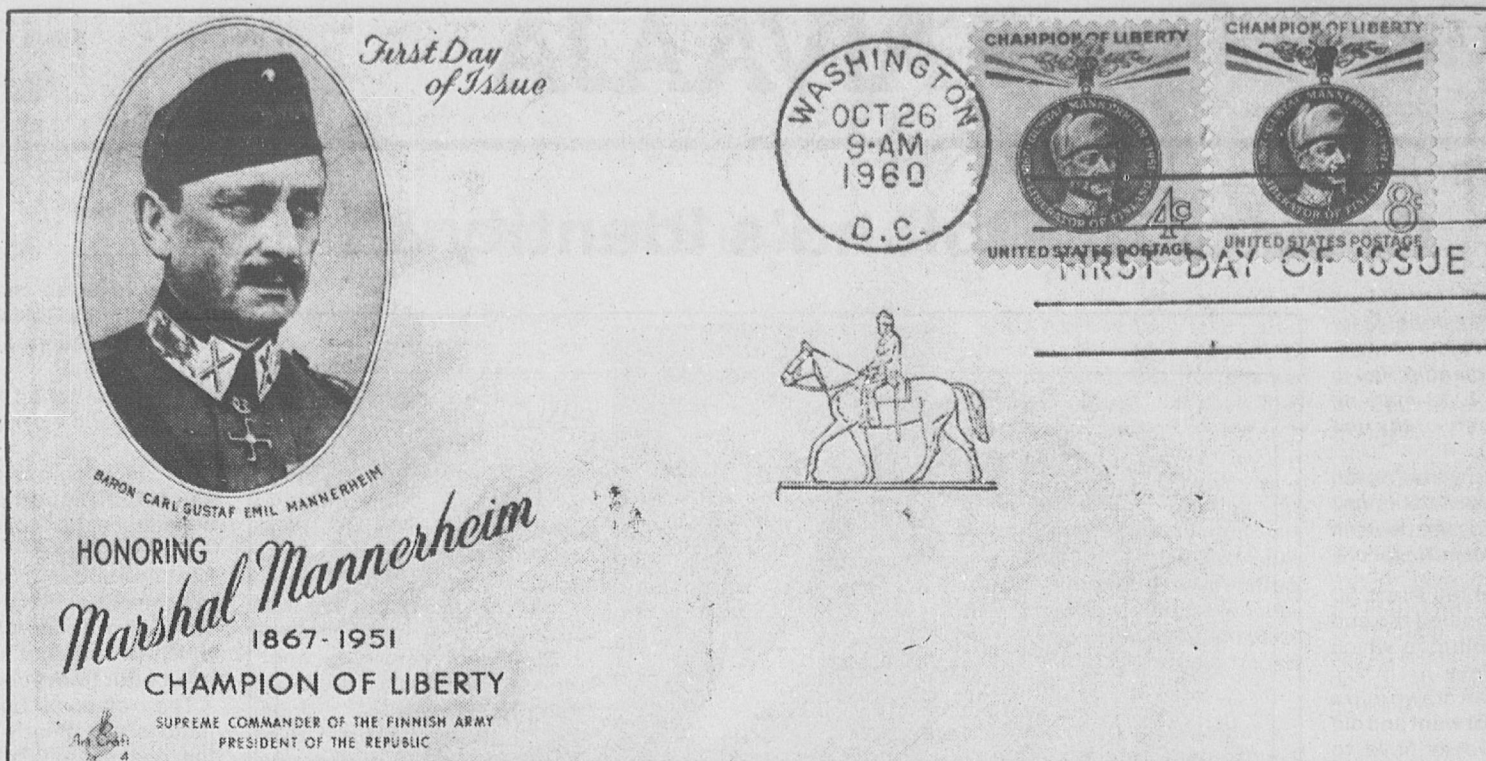
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance,

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

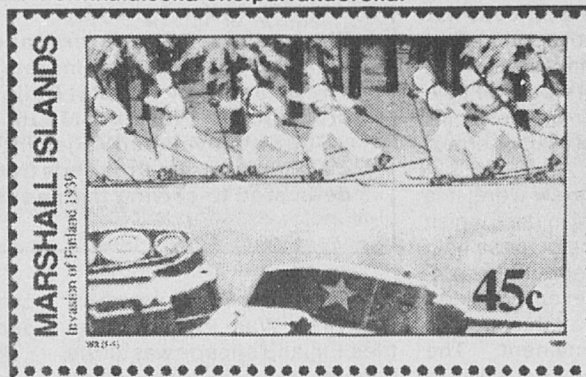
"Vapauden esitaistelija" Mannerheim amerikkalaisella ensipäiväkuorella.

Marsalkka K.A. Meretskov suunnitteli valtaavansa Suomen kolmessa viikossa.

Talvisodan päättymisen uusimmassa suomalaisessa postimerkissä.

Talvisotaa Tyynen meren malliin.

Talvisotaa merkeissä

Maanpuolustus on suosituin suomalaisten postimerkkien aihe. Sota on kuitenkin yleensä kierretty. 1938 ilmestynyt kansalaissodan muistomerkki saa jatkoa vasta uusimmasta postimerkistä päivälleen 50 vuotta aiheensa - talvisodan - päättymisen jälkeen ilmestyvästä.

Historiaa tuntemattomalle merkkikuvan yhdistäminen sataanviiteen kunnian päivään tuottanee vaikeuksia. Nils Fredrikssonin suunnittelema merkki kuvaa yksinäistä lumikidettä leijumassa puhtaalle lumelle sodan palon sammuttua. Talvisodasta kertoo päivämäärä 13.3.1940. Samana päivänä ilmestynyt Sotainvalidien Veljesliiton 50-vuotisjuhlamerkki heijastaa nuorison näkemystä sotainvalideista. Suunnittelijat Susanna Rumpu ja Ari Lakanenmi ovat Lahden taideteollisen oppilaitoksen oppilaita. Merkeissä on kuvattu sotainvalidit kainalosauvoineen. Mitalit kuvaavat henkilökohtaisia uhrauksia Suomen itsenäisyyden hyväksi.

Mannerheim ja Meretskov

Postihallinnolle Mannerheim on Suomen merkittävin mies. Marskista on julkaistu

merkkejä neljästi, yhteensä yksitoista. 1960 "Suomen vapauttaja" pääsi USA:ssakin postimerkille. Pienemmät kihot rivimiehistä puhumatta-kaan ovat jääneet merkeillepanematta.

Suomessa talvi- ja jatkosotaa ei filatelisella rintamalla ole käyty, mutta hiljaista on ollut vastapuolellakin. Suurta Isänmaallista Sotaa on muistettu kymmeniä kertoja. "Talvikampanjaa", kuten epäonnista hyökkäyssotaa neuvostoliittolaisittain kutsutaan, ei ole kertaakaan postimerkitetty.

Suomenvastaisilla rintamilla sotatöitä johtaneita on sentään huomioitu. Suomen rintaman komentaja, sittemmin Neuvostoliiton presidentti, Kliment Voroshilov ja Karjalan kannaksen sotatoimiyhtymää, Luoteista Rintamaa, komentanut kyvykkäimpänä neuvostoupseerina pidetty Semjon Timoshenko ovat merkinsä saaneet, kuten A. Meretskovkin.

Leningradin sotilaspiiriin päällikkö, sittemmin Kannaksella hyökänneen 7. Armeijan komentaja, Meretskov laati Stalinille kesällä 1939 suunnitelman Suomen valtaamiseksi kolmessa viikossa.

Molotovin cocktail Marshallsaarilta

Suomen talvisotamerkki ei

ole lajinsa ensimmäinen. Tyyneellä valtamerellä, Australian koillispuolella sijaitseva 25,000 asukkaan Marshallsaaret julkaisi toisen maailmansodan tapahtumia esittelevässä sarjassa Neuvostoliiton hyökkäyksen Suomeen jo helmikuussa.

Suomesta tuli 1919 tasavalta, ja kuninkaallisten korvikkeeksi keksittiin missit. Teija Sopasen, Armi Kuuselan, Lenita Airiston tai Virpi Miettisen elämä on varmasti ollutkin suomalaisille aivan yhtä kiehtovaa seurattavaa kuin kenen tahansa kuninkaalliseksi syntyneen.

Vuosittainen kruununvaihdo antaa sitä paitsi enemmän puheenaihetta kuin oikeiden kuningaskuntien luonnolliset vallansiirrot. Vuosia olen kaivannut kuningattaren rinnalle kuningasta. "Miksei järjestetä miesmissikisoja?" olen inttänyt joka kevät missikisoiden aikaan. "Pannaan miehetkin kävelemään aukealla lavalla lampujen loisteeseen, ja katsotaan kuinka fiksusti he osaavat vastata älyttömiin kysymyksiin."

Tänä keväänä miesmissiehdokkaat vihdoinkin mars-

Kuva-aihe on helppotaju- sempi kuin suomalaisessa merkissä, vaikka piirtäjä tuskin on suksilla koskaan ollut. Jos merkin hiihtopartion tyyliin olisi 50 vuotta sitten hiihdeltä, Suomen miestappiot olisivat olleet moninkertaiset. Merkin oheislipukkeessa

sitettiin lavalle. Mallitoimisto Finnmodels järjesti huhtikuussa ensimmäisen valtakunnallisen miesten kauneuskisan. Itse en, harmin paikka, ollut urauurtavaa tapausta todistamassa, mutta onneksi Mattiesko Hytönen terävään tyyliinsä esitti Helsingin Sanomissa selostuksen kisan kulusta.

Kyllä, uroot saivat vastata ihan samanlaisiin teko-syvällisiin kysymyksiin kuin naisetkin omissa mitteloissaan. Heiltä tiedusteltiin mielipidettä naisen paikkasta yhteiskunnassa, udeltiin tulevaisuuden tavoitteita ja tietysti kieltäitaitoa.

Yleisön ja tuomariston mielestä Suomen kaunein mies, kilpauimari Tommy Rundgren, 180 senttiä eli vajaa kuusi jalkaa, vakuutti haluavansa panostaa tulevaisuudessa "perheeseen kotiin ja isänmaa-

väitetään Mannerheimin sanoneen:

"Me taistelemme viimeiseen vanhukseen ja lapseen. Me poltamme metsämme ja talomme, tuhoamme kaupunkimme ja teollisuutemme ja kirotkoon Jumalan viisautsen, minkä annamme periksi."

Kaiken kaikkiaan Mistermittelö vaikuttaa yhtä hölmöltä kuin missikisatkin. Miesparat asettuivat riviin tuomareiden ja muiden mittailevien katseiden eteen asussa, jota me muut käytämme vain uimarannoilla. Rivistä sitten erottuvat helposti ne, joilla on kapeat hartiat, lättäjalat tai paksut reidet.

Nähtäväksi jää, ottavatko naistenlehdet MisterTommyyn syleilyynsä yhtä tarmokkaasti kuin missit. Saavatko suomalaiset kuulla Tommyn rakkaussuhteista, pääsevätkö he tutustumaan hänen poikamiesboksiinsa, paljastaako Mister Finland sisimmät tunteensa iltapäivälehdelle ja menestykö hän kansainvälisissä koitoksissa?

Ja mikä tärkeintä, jatkuuko kuninkuus, eli saako Tommy itselleen ensi vuonna kruununperillisen?

M.S.

Vihdoin ja viimein: Mister Finland!

The Finnish-American

RAIVAAJA

Winter War legacy:

Creator of Finland's identity & image

This is the text of the speech given by Finnish President Mauno Koivisto at the memorial occasion held at Finlandia Hall in Helsinki on March 13 marking the 50th anniversary of the end of the Winter War.

This translation by the Finnish Ministry for Foreign Affairs has been provided by the Finnish Consulate General in New York.

When the guns fell silent 50 years ago, this signified the end of a national nightmare which had lasted 105 days.

Finland had been drawn into a war which it did not want and did not believe it would have to fight.

In autumn 1939 the Finnish government did not choose war as a more tolerable option than concessions. That government had hoped that it would be able to avoid both concessions, which it regarded as dangerous, and war.

Two points of view were, it is true, represented in the Finnish government. One of these held that the nation should be prepared to make even considerable concessions if the threat of war became imminent. The other held that an attack was in any case forthcoming, and it would be better to meet it in a forward position rather than move back from the front line.

The lack of trust between Finland and the Soviet Union was mutual. The Soviet Union did not trust Finland's ability and willingness to keep its territory from being used in the event of an attack against the Soviet Union. The significance of this lack of confidence was not understood in Finland. Finns laid their trust in concluded agreements and the League of Nations and did not listen to warning voices.

To a large degree, both sides believed that tension need not discharge itself in war, that the display of force would be sufficient and that its use would not be necessary.

This was not the way things worked out: The war was bitter and claimed a large number of victims.

I find it difficult to approve the thought that war was inevitable, much less the thought that it was necessary for the future of the nation.

But when it came, when the government could not avoid it through its actions, it had to be faced and endured.

The fact that it was endured has had an enormous constructive influence on our national identity and our country's international image.

Opposing the use of violence on principle is an attitude which deserves respect. But for a nation to regard it as a generally acceptable principle is a different matter. There are cases where one can escape with fewer losses through organized defence rather than submission and surrender.

The world received an ideal-

Shown above is the obverse and reverse of the silver 100 markka coin issued in Finland on March 13 to commemorate the 50th anniversary of the Sotainvalidien Veljesliitto. The design is by sculptor Reijo Paavilainen. The first of the 100,000 coins minted was presented to President Mauno Koivisto on January 26.

The Sotainvalidien Veljesliitto is the first organization to be commemorated by a special Finnish coin. Proceeds from the sale of the coin will benefit the Veljesliitto which is dedicated to serving the needs of Finland's disabled veterans.

ized and simplified picture of the Winter War. In many countries, Finland's image was all the brighter because they wished to believe in their own possibilities to stand up in the face of superior force.

Finland was alone at the beginning of the war but received international support during the course. An important part was played by the Western Allies, plan to come to Finland's aid militarily, but the most important role was played by Sweden both in assisting our war efforts and in achieving peace. A considerable number of volunteers also came from Sweden.

Peace had to be achieved and it was achieved. The guns

ceased to roar. Silence came and so did other worries.

When peace came, it came as a surprise. The people had not been prepared for it, nor had plans made in view of peace. The government had not prepared itself for the fact that practically the entire population of the territories to be ceded was ready to leave their home districts.

These people chose to set out for other parts of Finland, however, which caused great immediate problems but also created better preconditions for the future.

The treaty ending the Winter War created a durable situation. Finland did try to regain its lost

territory by means of another war, and before a new peace could be made in 1944, the Soviet Union demanded Finland's unconditional surrender and had ordered its forces to advance into the Finnish interior. The Finnish army's intensified resistance and the stabilization of the front in summer 1944 created the preconditions for another solution, however. The outcome of the Continuation War was that the situation established by the Winter War peace treaty was more or less retained.

Since then we have continued to build our country. We have witnessed changes in the world and Europe and con-

tributed to these changes. We have seen the Cold War, détente, confrontation and mutual understanding.

Our own nation has grown stronger and so has its position.

But our geographical position has not changed, nor have our historical experiences.

Russia - the Soviet Union - has been and will continue to be our neighbor, with which we have to get along and with which we have got along better and better from year to year.

The relations between our nations are clearly defined in the peace treaties and in the 1948 Treaty of Friendship, Cooperation and Mutual Assistance, which has proved to have durable significance.

For a long time there was some uncertainty regarding the Soviet Union's attitude toward Finland's neutrality, but after President Mikhail Gorbachev's visit last autumn this matter has also been resolved satisfactorily for us.

Those groups who entered the land of the shadow of death and came back value friendship, fraternity among nations, the peaceful settlement of disputes, respect for one another, and joint responsibility for the future and coming generations.

We wish to recall the stages of the Winter War and bring them to the knowledge of younger generations now, when half a century has passed since these decisive days in the history of our nation.

Many of us remember those days ourselves, having done their duty on the battle field or experienced its fears on the home front. The relatives of those who were killed or wounded in the war and those who lost their homes in the conclusion of peace have had to live these decades with heavy but also dear memories. We also understand the suffering which the war caused our adversary.

The nations is eternally grateful to those citizens who did their duty. We should particularly remember those who went even farther than their duty, who came though they had not been called, who did their share although that had not been demanded.

This memorial occasion has been set to mark the date on which peace was concluded. Although this peace was costly, it was honourable. The most important thing was to ensure the nation's future and end the bloodshed. The treaty ending the Winter War made this possible.

During the past decades, Europe has enjoyed peace and prosperity, though this has not been true of the world in general. The arms spiral has been broken. The danger of a major armed conflict has been reduced; confrontation has been diminished.

We are living in an era vivified by new hope.

Review of 'Kalevala' events in Portland area

VANCOUVER, WA - I have enjoyed reading about the Kalevala activities in various localities in the USA. So now I must write about some of the celebrations we have held in the Portland, Oregon, area.

The 150th anniversary of the Kalevala was held March 3, 1985, at the Town Hall in Portland which was a favorite gathering place for Finnish activities until the late 1950's. The hall is owned now by Kaiser Permanente Health Foundation. They have completely restored it to original condition.

The 150th "juhla" was really great. Nearly 300 people attended and later partook of coffee and "pulla." Helmi Kortes-Erkkilä presented her "Interpretations from the Kalevala" on the varied program.

On March 1, 1987, the Kalevala celebration was at the Peace Lutheran Church. Once again the Portland Finnish singers vocalized a lovely collection of songs including "Finlandia."

Everyone enjoyed the festival, of course. The loaded coffee table was a popular place to talk and laugh.

The Nordic Heritage Museum in Seattle, Washington was the site of the February 28, 1988, Kalevala festival. There were folk dances, instrumentals and choral numbers besides Helmi's own reading of "An Interpretation of Certain Episodes in the Kalevala." Her insights developed from Friberg's translation of Kalevala was received well by the audience. It was a wonderful afternoon, even weatherwise.

Saturday, July 15, 1989, Helmi presented her program at FinnFest in Seattle. It explored the pertinence of selected Kalevala stories as well as the characters in terms of the present. There was an overflowing audience gathered for her presentation.

Messiah Lutheran Church was the next Kalevala celebration on February 25, 1990, in

Portland. The program included the Finnish Consul, Paul Niskanen, the *Tiskarit*, a musical group, Suomikoulun Lasten Kuoro, Portland Finnish Singers, Helmi Kortes-Erkkilä's presentation of the "Relevance of the Kalevala in Modern Terms," plus other numbers. Delicious and tasty refreshments catered nicely by Inkeri. Weather was nice and sunny.

On March 16, 1990, the Finnish American Literary Heritage Foundation presented a program at the Portland State University. The program was a slide-talk by Helmi with the title, "Comments, Quotes and Quips on the Kalevala." Ken Perala contributed much to the performance with choice excerpts after Helmi's commentary and the writer controlled the slide projector. The audience enjoyed coffee and sweets afterward in the Finnish Room across the hallway from the lecture room.

Turn to KALEVALA page 10

'Kalevala' inspires Suomi College composer

By the time FinnFest USA '90 begins in July, Melvin Kangas has completed a project that consumed more than two years of his life and thousands of hours.

Kangas, a Suomi music instructor since 1977, is currently on sabbatical to produce a 90-minute musical drama for FinnFest. The play is based on characters found in the *Kalevala*, the national folk epic of Finland, and will be staged Friday evening, July 27.

"The play promises to be one of the premier attractions of FinnFest," said Anne Jalkanen Miller, festival director.

On a winter afternoon recently, Kangas was asked about the play. He quickly became animated, his hands waving enthusiastically in the air as he attempted to set the stage. There are so many things Kangas wanted to talk about that he sometimes changed the subject in mid-sentence.

Kangas credits Suomi President Ralph Jalkanen for coming

up with the idea of a musical based on the *Kalevala* but, he adds, "I've had total creative freedom. That's the only way you can do something like this."

The play, titled "The Song of Lemminkäinen," centers on a wayward youth named Lemminkäinen, who is killed while attempting to shoot the swan of Tuonela, the "River of Death". Lemminkäinen, described as "far-roving and reckless" is chopped to bits and thrown into the river. At the end of the play, he is resurrected through the intercession of his mother.

"I became attracted to Lemminkäinen from the very start," said Kangas, "because he is so human. He has good and bad traits."

But the play has a twist. Kangas says he has created a "play within a play."

Hundreds of years ago in Finland, shamans and their followers were known to perform plays and display their magicat cross roads.

Melvin Kangas

The song of Lemminkäinen "recreates that scene; the stage will be the cross roads and the shaman and his group appear with packs containing costumes, just as they did hundreds of years ago.

"Farmers and people from nearby towns would gather to watch the shaman," Kangas said. The FinnFest audience

will in a sense "play" the part of the villagers and farmers. After the performance, the shaman and his group "will pack their sacks and head off for the next village."

In addition to writing the script for the production with the help of Koulla Glassner, Suomi's former drama instructor, Kangas is writing the musical score. "That's the fun part," said Kangas, who studied music in Finland.

"Song of Lemminkäinen" will see the debut of the college's new "electronic sampler" with Kangas at the keyboard. A sampler is similar to an electronic synthesizer in that it allows one to create musical sounds.

"The music serves the story" said Kangas, "the story does not serve the music. It's not like the old musicals where in the middle of the story the actors stop to sing a song. The music will not stop the action.

With less than four months before FinnFest, Kangas says much of the work is done "but

there's still plenty to do. I've learned a lot. I've never done some of this work before, so it's always interesting learning new things."

Kangas said that before he began working on the play full time last year, he thought the sabbatical from regular classes would give him more than enough time to complete the production. Still, he said, "I spend too much of my own time on it. All consuming? Yes, I guess it is."

Kangas is a 1957 graduate of Suomi. He received a bachelor's and master's degree from the University of Michigan and studied music composition at the Sibelius Academy in Helsinki. He also studied the kantele in Finland. During the last 15 years he has performed many times with his kantele across the United States.

Miller, the festival director, said a high percentage of the people registering for the festival are reserving tickets for the play.

Suomi College
The Bridge

A concert to remember

On Sunday afternoon, April 8, at Weston Auditorium, Fitchburg State College, we had the pleasure of enjoying a superb musical event, a *valio-konsertti* as the Finns would say about a specially selected concert. It certainly was a fitting way to begin the celebration of the 85th anniversary of RAIVAAJA.

Heikki Sarmanto, composer, arranger, pianist and accompanist with Maija Hapuoja, soloist, with her wide range of tone and expression, were a delight to hear.

Our own Aina Swan Cutler, lyricist, had translated works by Eino Leino, Aaro Hellakoski and Lauri Pohjanpää, as well as contributing several original lyrics, for instance "Fenway Love".

Programs printed in both

Finnish and English allowed the audience to follow the lyrics, and also to take home the beautiful poems for reading again.

We would certainly enjoy a return engagement by this talented trio.

It is of interest to note that Aina Swan Cutler comes from a Finnish family of musicians.

Her father John M. Swan was a composer and band leader in Gardner and Worcester. Her sister Ellen played the saxophone and piano, and also directed a chorus in Worcester.

A picture of this family orchestra, with father, two sisters and two brothers can be seen in *The Finnish Imprint*, page 310.

Esther and Walter

FITCHBURG, MA - The dedicated organizers of this year's annual Finnish American Marathon Association (FAMA) reception for the Finnish runners in the Boston Marathon included (above, left to right) Tarmo Hannula, FAMA Secretary; Karl Tuomivaara, John Manning, FAMA President; Nita Salmi, FAMA Scrapbook Keeper; Joe Hautaniemi and Orvo Heikkinen. That the runners were not able to come to Saima Park was a great disappointment to them and the many well-wishers who had come of greet them.

'Synkkä päivä' in Fitchburg . . . and Boston

FITCHBURG, MA - On April 14 the Finnish American Marathon Association threw a party and no one came. Not one, that is, of the invited honored guests who would be participating in the Boston Marathon this year. Association President John Manning made the announcement: the Finnish runners had arrived in Boston too late to come to Saima Park.

The results of the marathon also proved to be a no show for most of the Finns. Of the six scheduled to run, only Ritva

Lemettinen and Pekka Vähä-Vahe made it to the finish. Matti Valkonen, Päivi Tikkanen, and Jouni Kortelainen dropped out of the race. No word on what happened to Kirsi Rauta.

Lemettinen, 29, came in eighth among the women with a time of 2:38:44. This was better than her 1988 showing when she ran Boston in 2:41:58. However, she didn't beat her best marathon time of 2:34:00 (New York City, 1989).

Vähä-Vahe, 27, was 42nd with

his time of 2:25:23. This wasn't as good as his 2:20:33 performance which made him Finland's marathon champion last year.

According to an article in the April 18 issue of *Demari* both Tikkanen and Kortelainen dropped out after 15 kilometers. Valkonen made it as far as 35 km before he, too, dropped out of the race.

Alas, the only records broken this year were disappointment thresholds.

IMPORTANT NOTICE

If you have inherited share certificates of the Finnish Socialistic Publishing Company or Raivaaja Publishing Company, please return them to the Raivaaja office (P.O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600) so that they can be transferred to your name.

A number of changes in the Raivaaja Publishing Company by-laws are planned and a majority of Company shareholders must be represented at the meeting where the changes are voted on. Share certificates bearing the names of deceased shareholders cannot be used to vote at Company meetings.

Jonathan Ratila, treasurer
Raivaaja Publishing
Company

Speaking of a gift from the sea . . .

by Signe

The *Kalevala* tells us that Finland was created by the Water Mother. Instead of this being a myth, we find that much of the country has literally risen from the sea.

The northern latitudes have long experienced a rise in the land. This has been especially true near the coasts where there are lowlands that have been covered by the glacier.

Where there are few people, this uplift has been hardly noticeable, but where there is a

large population, lives may be affected in various ways. For example, fishing waters may disappear, but there may be new land for agriculture. Rivers may bring down sediment, deltas may be formed, and harbors may fill up.

In Finland, the land uplift has been especially important. More than one third of the world's population living north of the 60th parallel is found in

Finland. No other northern country has a population density of 14 persons per square km.

Land in Finland has been rising at the rate of one meter (39 inches) every century. As early as 1755, sea level marks were cut into rocks for study purposes, and maps were made.

The whole lake system has been influenced by the land uplift. Rocks and dry land have appeared where there had been water. Peat bogs were formed.

Ninety years after its founding, Helsinki had to be moved to another location. Uplift and sediment at the mouth of the Vantaa River prevented ships from reaching the city.

The author, Sakari Topelius, called Finland "A Daughter of the Sea", and said that the uplift has given the country a new province every generation.

Because of this grit, many complicated problems have had to be solved to answer the question, "Who owns this new land that is rising out of the sea?"

It was finally decided that the land belonged in common to the landowners of the village that owned the water from which the land had emerged.

In his study of emerging lands, Michael Jones lists the categories into which the new lands were placed:

1. The most valuable: land already under cultivation.
2. Land covered with sedge and free from flooding.
3. Land covered with sedge and subject to flooding.
4. Reeds in water-covered areas about to emerge.

When a sufficiently large area of the new land had appeared, it was graded and partitioned among the owners who had shares in it. Of course it was first necessary to determine which landowners were entitled to

these shares. This procedure came to be known as the Great Partition. The general rule was to give each owner the land that was adjacent to his home.

This Great Partition began in most villages about 1768, and has been the formula used as new land has emerged. Other problems have sometimes arisen when new islands have come into view some distance from the coast.

The first plants to appear in the waters and marshes were reeds or tall grasses. These could be used for thatching. Rushes were tufted plants with hollow stems that could be made into rushlights, a type of candle made from the pith and dipped in grease. Another type of plant was the sedge which

had a solid stem and small fruit.

The shallow waters provided natural breeding places for ducks and other birds.

As the lands dried, they were used for agriculture. Later it was found that a good quality of birch would grow there, and this gave rise to pulp mills.

Many social changes came about as people moved to the cities. Rising standards of living and shorter working hours led to recreational needs. Boating, swimming, and camping are now carried on in these areas. Every family desires a mökki, and these emerged lands provide the mökki with the desired "water view".

KALEVALA

continued from page 8

In closing I must mention about St. Urho's Day celebration at the Finnish Hall in Hockinson, Washington. It began at noon, March 17, with a couple of hundred people waiting in line for the delicious potluck dinner. Part of the program was a nostalgic, but humorous, poem Helmi had written on St. Urho and his Sisu. A lively folk dancing exhibit entertained the group along with ballroom dancing. St. Urho is alive and well at the big Finn Hall.

See you at Hancock.

John E. Erkkilä

Kalenteri

CALIFORNIA

April 28 - Vappu concert & dance, 7:30 pm, Finnish Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St., Berkeley.

April 29 - Vappu juhlat, Finnish American Home Association, 197 Verano Ave., Sonoma.

May 12 - Scandinavian Festival, 11 am-5 pm, California Lutheran University, 60 West Olsen Rd., Thousand Oaks. Variety of programs and delicious foods.

CONNECTICUT

April 28 - Tori, 9 am-3 pm, Aura Hall, Voluntown. Finnish rag rugs, crafts, paintings, old items and bake sale (pulla & karjalan piirakka). Refreshments and food available. Tables \$10 each. For more information, call Anja Mällinen 376-4653.

- Dance, 8:30 pm, Finn Hall, Canterbury. Music by Art Autio & Dave Nelson. Sponsored by Finnish-American Heritage Society.

April 29 - Finnish-American Heritage Society tours Brooklyn and Canterbury area. Bus leaves from front of Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury at 1 pm. \$3.50 per person. More information: Bert Jernström 376-9761 or Eila Mäkipuro 423-3854.

May 3 - Finnish American Heritage Society membership meeting, 7:30 pm, Finn Hall, Canterbury.

May 6 - Finnish American Heritage Society Spring Dinner, 1 pm, Finn Hall, Canterbury.

FLORIDA

April 28 - Supper, Vappu program and dance, 5 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Music by Bill Johnson.

May 2 - Membership and pot luck supper, 3 pm, Finnish American Club, New Port Richey.

MASSACHUSETTS

April 29 - Barbara Helsingius in concert, 2 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.

April 30 - Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

May 1 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

May 5 - Kaleva Spring Fair, 10 am-1 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Finnish baked goods, pan-nukakku breakfast, beefstew lunch, white elephant table, clothing, raffle.

May 7 - Finnish Memorial Library open, 7:30-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.

May 8 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St. Congregational Church, Fitchburg.
- Raivaaja Publishing Company board meeting, 7:30 pm, Elm St, Fitchburg.

May 12 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park Fitchburg. Music by V. Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

June 29, 30, July 1 - Finnish Summer Festival, Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

July 26 - 29 - FinnFest USA 90, Suomi College, Hancock. Tel (906) 487-7202.

NEW YORK

May 6 - World Premiere of Heikki Sarmanto's and Gregory Allan Freelon's *Perfect Harmony*, cycle of songs for mixed choir and jazz ensemble, 7:30 pm, St. Peter's Church, Lexington Ave & 54th St., New York. Performed by Long Island Symphony Choral Association and Heikki Sarmanto Ensemble; Gregg Smith, conductor. Tickets at St. Peter's Church or MPL Productions: 212-874-4513.

May 13 - Traditional Mother's Day celebration, 2 pm, Imatra Hall, 740-40th St., Brooklyn. Meal by Tuula & Leena; program featuring New Yorkin Laulumiehet, women folkdances, speaker: Rev. Tarjamo, singing by Rita Pihra-Majurinen. Tickets \$15; ages 12-16 \$6; under 12 free.

OREGON

May 18 - Finnish American Literary Heritage Society program, 7:30 pm, Room 171 Cramer Hall, Portland State University, corner of S.W. Broadway & Montgomery, Portland. Program: Demonstration and discussion of the Kantele by Mr. & Mrs. Wilho Saari and May Johnson of Naselle, WA.

All programs subject to change.

Tufted rushes

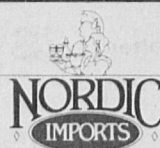
Finnish-American Heritage Society's Spring Dinner

at the Finnish Hall
Rte. 169, Canterbury, CT

Sunday, May 6, 1990
1 pm

\$7.50 per person

\$5.00 children under 12

WITH A TOUCH OF SUOMI

- ARABIA • GLASS • AARIKKA
- Tapestries • TABLE RUNNERS
- Knives • Sauna Accessories
- COFFEE, CHOCOLATE, COOKIES & PRESERVES
- CANDLES • MOBILES • BOOKS
- NOVELTIES and much more!

Peterborough PLAZA, RTE 101, Peterborough, NH 03458
(603) 924-9551

Legal Notice JOHN F. BELLIVEAU SCHOLARSHIP FUND

The annual report of the John F. Belliveau Scholarship Fund for the Fiscal year ending December 31, 1989 is available for public inspection for 180 days from this notice at the office of Bowen, Baker & Haley, Esqs. - 280 Main St., Fitchburg, Mass. during normal business hours.

Help wanted

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R-1596.

VIISI SUKUPOLVEA

BEDFORD, NH - Raivaajan tilaaja, 97-vuotias Amanda Koski on saanut neljä sukupolvea kuvaan ympärilleen. Suomessa syntynyt Koski asui vuosikymmeniä Worcester, MA:ssa ennen kuin muutti Bedfordiin 1978. Kuvassa vas. tyttärentytär Carol Pow, tyttärentyttären tytär Kimberly Howe ja sylissänsä tyttärensä Nicole Amanda Howe, Koski ja hänen tyttärensä Ann Oja.

Uusia ennätyksiä matkailuvaunuissa

Viime vuonna myytiin matkailuvaunuja Suomessa myös ennätysmäärä niin kuin henkilöautojakin. Vaunujen kokonaismyynti nousi peräti 1020 yksilöllä eli 16.5 prosentilla 7209 vaunuun.

Solifer, joka on pitkään ollut eniten myyty vaunu Suomessa, piti edelleen pintansa ja vaunun myynti (2091) onkin kaksi kertaa niin suuri kuin seuraavan merkin (991) Matkaaja/Pallas.

Solifer on paitsi Suomen

myös pohjoismaiden myydyin matkailuvaunu. Solifereita myytiin 4416, mikä merkitsi markkinaosuuden kasvua 19.6 prosenttiin, kun seuraavalla eli Hobbylla oli 11.2 prosenttia ja 2526 kappaletta.

Vaikka Solifer onkin markkinajohtaja, niin ulkomaiset merkit ovat koko ajan kasvattaneet myyntiään ja sellaiset merkit kuin Munsterland, Knaus, Burstner, Dethleffs ovat tulleet jäädäkseen Suomen markkinoille.

Sukulaistiedustelu

Isävainajani serkku Alli Teller Salminen, osoite Tulikallionkatu 4 A 25, 15170 Lahti, Finland, kysyy voisinko ottaa selvää hänen veljestään Toivo K. Wainio tai Vainio, Worcester Massachusettsissa.

Toivo oli 72-vuotias, syntynyt kesäk. 21, 1917 DeKalb, Illinoisissa. Kuulemma kuoli Worcesterissa jouluk. 11, 1989.

Jos kukaan tietää mitään hänen kuolemastaan ja sen syystä, olkaa hyvä ja ilmoitakaa siitä minulle. Osoitteeni on 4855 W. Arrowhead Road, Hermantown, MN 55811.

Dorothy K. Suomela

AUTTAVAT . . .
jatkoa sivulta 5

Ulkoiluttamisapua annetaan Sairas- ja myös Lepokodin puolella niille, jotka eivät itse siihen kykene.

Kirjeiden ja korttien kirjoittaminen on myös tärkeä avunmuoto.

Kaikki tämä apu annetaan puhtaasta sydäimestä ja suuresta rakkaudesta näille meidän kunnia-vanhuksillemme.

On ilo palvella heitä.

Maila Andersson

Emilia Hietala tekee Olga Foudille kauniin kampauksen. Olga Foudi on kotoisin Suomen Torniossa.

Kuva: Maila Andersson

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

Huhtikuun 24, 1965

Osuusliikkeen kerrottiin päättäneen lopettaa toimintansa Templeton, Mass.:ssa. Se perustettiin 1938 ja joutui lopettamaan toimensa kuten monet muutkin pienet kaupat suurmyymälöiden takia.

"Vaikka kokouksen raportissa ei ilmene suomalaisia nimiä, niin tämä on yksi amerikansuomalaisten pulakauteen perustamia liikkeitä. Edesmenntty Emil Waaramaa oli Templetonin osuusliikkeen monivuotinen liikkeenhoitaja. Samoin edesmenntty Akseli Teittinen oli monta vuotta tämän osuusliikkeen aktiivisimpia johtajia toimien johtokunnan jäsenenä ja presidenttinä," kirjoitti Raivaajan reporteri.

Huhtik. 27

Connecticutin kirjeenvaihtajan "Nannin" palstalta löytyi tällainen uutinen: "Kana muni puolen paunan painoisen munan Brooklynissä, Route 6, Mrs. Martha Jonassille. Siihen olisi mahtunut viisi tavallista muna.".

50 vuotta sitten

Huhtikuun 22, 1940

Brooklyn, NY:stä kirjoitettiin Oskari Tokoin saapuvan puhumaan Imatra haalille. "Harvoin on täällä tilaisuus kuulla sellaista puhujaa kuin Tokoi, ja maailman nykyinen tilanne sekä äskeiset surulliset Suomen tapaukset antavat hänen tavallisissakin oloissa lennokkaalle esitykselleen aivan erikoisen voiman," kerrottiin lukijoille.

Huhtik. 23

Ludlow, VT:ssä asuvat ilmeisesti kärsivät samanlaisista kylmistä ilmoista kuin me tänä keväänä täällä Uudessa Englannissa. Kirjeenvaihtaja "J. A.R." kommentoi asiasta näin: "Kyllä viime talvi on ollut kurja talvi, yhtenä päivänä jos paistaa aurinko, niin kaksi viikkoa sataa lunta ja tuiskuttaa niin, ettei sekaan mahdu. Nyt kun tätä kirjoittelen, on satanut lunta kolme päivää peräkkäin."

Fitchburgin uutisissa kerrottiin High schoolin jakaneen vuotuiset "Kultaiset F-kirjaimensa". Muistoneulan saaneiden 45 oppilaan joukossa oli myös monia suomalaisnuoria: Arthur W. Brusila, Doris E. Forsell, Olavi H. Halttunen, Laila V. Honkala, Gloria L. Kangas, Allan R. Mandelin, Hilikka I. Miinala, Tenho Nappari, Helen M. Pasanan, Helen J. Pollari, Matti W. Sivula, Eira S. Sulin, ja Eino J. Tuomi.

Huhtik. 25

Ash St. haalissa Gardner, MA:ssa esitettiin Matti Kurikan kirjoittama näytelmä "Viimeinen ponnistus". Nelinäytöksinen musiikinäytelmä kuvasi Inkerinmaan suomalaisväestön elämää.

Los Angeles, CA:ssa kirjoittanut "Santa Monicalainen"

oli tuhoutunut siitä piittaamattomuudesta, mitä alueen parituhattapäinen suomalaisväestö osoitti Suomesta luennoimaan saapunutta Eero Pullia kohtaan. Pulli esitelmöi Suomen taloudellisesta, sosiaalisesta ja kaupallisesta kehityksestä itsenäisyytensä aikana. "Vaikka tilaisuudesta oli hyvin ja ajallaan ilmoitettu, niin onkohan se kunnia tämän seudun suomalaisille, että yleisöä oli saapunut vain noin 80-90 välillä, siis vähemmän kuin niihin täällä joskus pidettyihin tansseihin ja vielä 'piikapäivä'," hän totesi.

Huhtik. 26

Brooklyn, NY:ssä toimiva osuusliike täytti 20 vuotta. Merkkivuodesta muistuttavassa ilmoituksessa mainostettiin FINCO leipää ja SIMA-LEIPÄÄ.

75 vuotta sitten

Huhtikuun 24, 1915

Koko sivun kokoisin puna-kirjaisin otsikoin ilmoitettiin lehden etusivulla Tanskan naisten voittaneen äänioikeuden. Alla vähän pienemmällä otsikko: "Yleinen asevelvollisuus määrätty Suomeen".

Huhtik. 26

Brooklyn, NY:stä kirjoitti nimimerkki "Valittu" seuraavaa: "Brooklynin naisten puhujaseuran kokouksessa keskusteltiin muiden asioiden ohella naisten osuuskodin perustamisesta. Yksimielisiä oltiin siitä, että se koetetaan saada pystyyn ensi syksynä ja jos mahdollista New Yorkin Naisten osuuskodin haaraosastona. Mutta ennen kuin siitä mitään tulee, täytyy palvelijattarien itsensä innostua asiasta."

Samassa lehdessä Fitchburg Gas & Electric Light Co. mainosti uusia kaasuvuoneja 10 prosentin alennuksella. Kaikille uuninostajille luovattiin ilmaiseksi seuraavaa: 25 jalkaa kaasuputkea (jos tarvitaan), siirrettävä lamppu uunin yläpuolelle, kaasujohto uuniin, silitysraudan kuumentaja sekä ohjeita kaasuvuonin käyttämisessä. Ainakin viimemainitun olisi luultu olevan itsestään selvän asian!

Huhtik. 27

Bostonin säästä kertovalle jutulle oli annettu otsikko: "Hiukan lämmintä siellä ja täällä".

Finnair tarjoaa aleita USA:han

Finnair järjestää huhti-toukokuussa edullisia lentoja siten, että keskellä viikkoa pääsee esimerkiksi edestakaisin New Yorkiin 2,500 markalla ja Los Angelesiin 3,930 markalla.

Hinnat ovat voimassa 10.4. - 25.5. kaikilla Finnairin USA:n lennoilla.

Paikkoja on rajoitetusti.

Vappu-tervehdys!

Jonathan Ratila

International Labor Day
May 1

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

*

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, kokea henkilökohtaisesti vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa sairaalan vapaaehtoispalvelusta numerosta 343-5458.

*

Balladilaulaja Barbara Helsingius konsertoi Saiman Puistossa sunnuntaina, huhtik. 29. p:nä klo 2 iltap. Kahvitarjoilu. Kaikki tervetulleita!

*

Myyjäiset lauantaina, toukok. 5. p:nä klo 10-1 Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Sponsori Kalevan Naiset ja Ritariit. Kaikki tervetulleita!

Kalevaisten Kevätmyyjäiset KALEVA KOTI 107 Mechanic St. Fitchburg, MA

Lauantaina, toukok. 5 p. 10:00 aam. - 1:00 iltap.
Suomalaisia leivonnaisia
Pannukakku-aamiainen
Lihassoppa-lounas
White Elephant-päytä
Rihkamaa, vaatteita
Arpajaiset

Kaikki tervetulleita!

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg 345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

Fitchburg ja ympäristö

FITCHBURG, MA - Finnish Cultural Center at Fitchburg State College järjestö piti äskettäin leivonnaismyyjäiset Workers' Credit Union pankin pääkonttorin aulassa. Kuvassa myyntikolmikko (vas.): Toini Laakso, johtokunnan jäsen ja uutistiedottaja, Aili Walsh, presidentti ja Ruth Holm, johtokunnan jäsen ja sihteeri.

Uutispaloja

Fitchburg Art Museum kutsumu taiteilijoita osallistumaan 17. kesäkuuta - 9. syyskuuta järjestettävään 55: teen Regional Show -näyttelyyn.

Uuden Englannin vanhin alueellinen näyttely asettaa esille yli 125 paikallisen taiteilijan töitä. Näyttelyssä jaetaan useita palkintoja. Sponsoreina toimivat museon Members Council ja Fitchburg Mutual Fire Insurance Co.

Taiteilijat voivat lähettää ehdolle töitä mm. seuraavissa kategorioissa: maalaus, grafiikka, piirustus, kuvanveisto, valokuvaus, metallityö, korutaide ja keramiikka. Näyttelytöet valitsee erityinen komitea. Hakemuksista peritään jatkuu seuraavalla sivulla

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehtarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Perjantaina, huhtik. 27 p., klo 7:30 ill. 'House Church' Leo ja Sally Rossilla. Kaikki tervetulleita!

Lauantaina, huhtik. 28 p., klo 8:30 aam. Kevään siivoustalkoot kirkolla. (Lopuksi ruokaillaan yhdessä)

Sunnuntaina, huhtik. 29 p., klo 7:15 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX 1000 am. Klo 9:00 aikuisten raamattu luokka. Klo 9:15 sunnuntai koulu. Klo 9:30 korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Lauantaina, toukok. 5. klo 8:30 aam. Miesten aamiainen ja raamattu tunti.

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, huhtik. 17. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotusten jälkeen laulettiin yhteisvoimin "America" ja "Maamme laulu" Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Henni Lappalainen kertoi Irja Alitalon olevan huonokuntoisen.

Ethel Anttonen puolestaan kertoi käyneensä katsomassa Taimi Jokista ja Martha Sulakasta Birchwood hoitokodissa.

"Happy Birthday" laulettiin viikon syntymäpäivänsä-

kareiden kunniaksi: Eila Lampila (huhtik. 16), Ethel Anttonen (huhtik. 17), Tauno Sepelin (huhtik. 18) ja Lempi Tiilikkala (huhtik. 20).

Monet kiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamistaan lahjoista: Eila Lampila - \$10.00, Ethel Anttonen - \$10.00, Lempi Tiilikkala - \$10.00, Aili Aaltonen - \$10.00 ja Martha Asiala - \$10.00, kaikki syntymäpäivänsä johdosta.

Kiitokset myös hyvälle ja anteliaalle kokeillemme: Miriam Orava, Aune Kärkkäinen, Henni Lappalainen, Lula Björkbacka, Tyyne Sälö, Ethel Anttonen ja Lempi Tiilikkala. Heidän herkkunsa olivat todella maukkaita.

Kokous annettiin sitten ohjelmaosuudesta huolehtivan Mildred Heinon ohjaksiin ja

hän esitteli kerhon mainion hanuristin Waino Berkiön, joka soitti hyvää suomalaismusiikkia.

Miss Lappalainen luki joitain sanaparsia.

Miss Vilakari, Mrs. Johnsonin säestyksellä, lauloi useita kauniita sävelmiä, minkä jälkeen Aili Johnson luki Eleanor Rooseveltin elämän filosofiaa kuvaavaa kirjoituksen.

Mr. Nopanen esitti yksinlaulun Mrs. Johnsonin toimiessa jälleen säestäjänä. Sitä seurasi yhteislaulu hetki.

Ohjelma päättyi Mamie Lauricellan runonlausuntaan.

Kahvia kaikkine herkkuihin nautittiin Lula Björkbackan, Henni Lappalaisen, Miriam Oravan, Tyyne Sälön ja Aili Johnsonin tarjoamana.

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

**NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.**

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

FITCHBURG, MA - Monty Tech Tea Room on suosittu lounaspaikka, minne matkataan usein pitkienkin matkojen takaa. Äskettäin Royalstonin eläkeläisryhmä kävi maistelemassa kuppilan herkkuja. Kuvassa vas. Kay Paganetti, Alice Landon ja Eliina Karjalainen.

TURISTIKLUBIN . . . jatkoa sivulta 5

muita korjaustöitä. Kaksi uutta jäsentä ilmoitettiin yhtyneen seuraan. He ovat Eeva ja Esko Paavola Stuartista.

Kirjalahjoituksia on tullut mm. Karjalaseuralta sekä Emily Vertiltä. Lepokodin raportin toi Arvo Katajisto. Hän kertoi sen saaneen jälleen parhaat mahdolliset arvostukset tarkastuksessa. Poismenneiden jäsenten muistoa kunnioitettiin hiljaisella hetkellä.

Uuden kattotuulettajan on Turistiklubille lahjoittanut Signe Liva Lantanasta. Kaksi tuulettajaa lisää ostetaan seuran puolesta ja ne asentaa paikalleen eteisalliin Mauno Laurila ja Antti Sjöholm.

Ari ja Mirja Laine saivat ansaitut kiitokset suuresta ja onnistuneesta työstään "Kaunis Veera" -musikaalin johdosta. Sitä kävi katsomassa noin

1000 henkeä ja se tuotti seuralle n. 5,000 dollaria.

Hannu Hupli oli tehnyt Amerikan lipun käyttöohjeet ja kehystänyt ne asiallisesti tauluksi. Se asetettiin sopivalle paikalle eteisalliin.

Ei voi olla mainitsematta Turistiklubin uskollista autojen parkkausohjajaa John Törppä. Hän on 101-vuotias virolainen herrasmies, ja on aina mukana kokouksissa ja työpaikallaan iloisena ja ystävällisenä joka ainoa viikonloppu ja viikollakin, jos tarvitaan.

Hän on aina hyvällä tuulella, muistaa ja keskustelee selvällä suomen kielellä sellaisista asioista, joita varmaan kukaan muu haalilla kävijä ei muista.

Seuralle valittiin sääntökomitea, koska katsottiin monien sääntöjen olevan uusinnan tarpeessa. Siihen valittiin: Kalle Nikula, Antti Niskanen,

Arvo Katajisto, Mauno Laurila, Hilka Uimonen ja Hannu Hupli. Tämä komitea pitää ensimmäisen kokouksensa huhtikuun aikana.

Turistiklubin puolesta
Anja Laurila

UUTISPALOJA . . . jatkoa edellisluvulta

museon jäseniltä \$15 ja ei-jäseniltä \$20 maksu, joka palautetaan, mikäli töitä ei oteta mukaan näyttelyyn.

Näyttely on avoinna taitelijoille, jotka asuvat tai työskentelevät Keski-Massachusettsin tai eteläisen New Hampshiren alueella.

Töiden tulee olla museossa toukokuun 25, 26, tai 27 päivä museon aukioloaikana. Ilmoittautumislomakkeet ja lisätietoja: Fitchburg Art Museum, 185 Elm Street, Fitchburg, MA.

Isäntäperheitä etsitään suomalaisille vaihto-oppilaille

MALDEN, MA - Finnish American Cultural Exchange (FACE) on ei-kaupallinen järjestö, minkä pyrkimyksenä on kehittää parempaa suomalaisten ja amerikkalaisten nuorten välistä yhteisymmärrystä.

FACE tarvitsee isäntäperheitä Suomesta tänne saapuville englantia osaaville oppilaille 1990-91 kouluvuodeksi.

Oppilaat huolehtivat itse kaikista vaihto-ohjelmaan liittyvistä kuluista ja kustannuksista. Heillä on omat vakuutukset ja he ovat vastuussa omasta vaatetuksestaan ja vapaa-aikaan liittyvistä memistä ja kasvattavimmista kokemuksista.

noistaan.

Isäntäperheitten vastuulle jää tarjota ruoka ja asunto sekä ystävällinen elinympäristö.

Oppilasvaihdosta kiinnostuneiden perheiden tulee ottaa yhteys Finnish American Cultural Exchange järjestön paikalliseen toimihenkilöön: Linda Geraci, puh. (617) 324-0067.

Kymmenen vuotta sitten Geraci osallistui FACE:n vaihto-ohjelmaan ja vietti high schoolinsa senior-vuoden Kuusankoskella Suomessa. Hän sanoo vuoden olleen yhden elämänsä rikastuttavim-

Etelä-Afrikan pääsiäinen: 40 kuollutta

Huolimatta kaikista rauhanvetoomuksista mustien väiset veriset yhteenotot jatkuivat pääsiäisenä Natalin maakunnassa Etelä-Afrikassa.

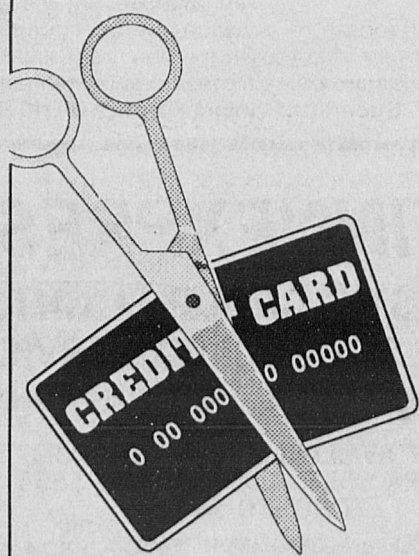
Yhteenotoissa sai surmansa ainakin 40 ihmistä. Kuolneiden joukossa oli yksi valkoinen poliisi ja yksi valkoinen sotilas.

Natalin taisteluissa, jotka alkavat yhä enemmän muistuttaa sisällissotaa, sai viime vuonna surmansa lähes 700 ihmistä. Taistelujen taustalla on Afrikan kansalliskongressin ANC:n liittolaistyöryhmän Yhdistyneen demokraattisen rintaman ja zulujärjestö Inkathin välinen valtataistelu.

Italialaiset protestoivat lintujen metsästystä

Italialainen lintujensuojeluyhdistys LIPU järjestää Maailman Luonnonsäätiön (WWF) Italian rahaston tukemana kansainvälisen mielenosoituksen lintujen salametsästystä vastaan lähipäivinä. Tarkoituksena on vastustaa lintujen ampumista niiden muuttaessa Afrikasta Pohjois-Eurooppaan.

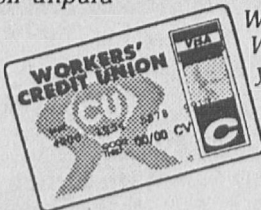
Muuttolinnot aloittavat näihin aikoihin matkansa pesimäalueilleen. Erityisesti Italiansa Messinansalmessa ja Calabrian rannikolla metsästäjät tappavat suuren määrän lintuja. Viranomaisten leväperäisyyden takia lintujen suojelijoiden vetoomukset eivät ole tuottaneet tulosta.

If Your Credit Card Charges Too Much Interest, Cut It In Half.

A lot of bank credit cards we know of charge their customers anywhere from 17 to 21 percent annual interest on their unpaid balances.

And some charge annual fees of \$35, \$50, or more, just for the "privilege" of having it.

If yours is one of them, cut it in half and apply for a Visa card from Workers' Credit Union.

With a Visa card from Workers' Credit Union, you'll pay only 14.75% A.P.R. Your annual fee will be just \$15.

And we won't charge

you extra for your cash advances.

So come to Workers' Credit Union. Or call. Ask for an easy-to-fill-out Visa application.

And sharpen your scissors.

In Touch with You.
for Over 75 Years

WCU
WORKERS' CREDIT UNION
Equal Opportunity Lender.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Alkoholi ja
rahapula synnä
itsemurhiin

Suomessa on tehty itse-
murhia selvittelyä tutkimus
lääneittäin.

Selvityksen mukaan itse-
murhaan päätyneillä ihmisillä
on ongelmia monella elämän
alueella.

Suurimmat syyt itsemur-
haan ovat ongelmat alkoholin,
työn, rahapulan ja toisten ih-
misten kanssa.

Koko maassa tehtiin
100,000 asukkaan joukossa
noin 30 itsemurhaa.

Pienin itsemurhaluku löytyy
Vaasan läänistä, jossa 100,000
asukasta kohti oli 15,9 itse-
murhaa kun taas Kuopion lää-
nissä 100,000 asukasta kohti
tehtiin 42 itsemurhaa.

RUK täytti
70 vuotta

Haminassa toimiva reser-
viupseerikoulu vietti huhti-
kuun alussa 70-vuotisjuhlaan.
Pääjuhlaan osallistuivat muun
muassa pääministeri Harri
Holkeri ja puolustusvoimien
komentaja, amiraali Jan Klen-
berg.

Pääjuhlaan liittyi paraati ja
kalustoesittely.

Tasavallan presidentti ylen-
si tällöin runsaat 1,400 reser-
vin upseeria. Ylennyksillä
haluttiin osaltaan juhlistaa re-
serviupseerikoulun merkki-
päivää.

Osa pakolaisista
vailla kotikuntaa

Sosiaaliviranomaisia ja
Suomen Punaista Ristiä huo-
lestuttaa kuntien halut-
tomuus ottaa vastaan YK:n
kautta pakolaisleireiltä tule-
via pakolaisia.

Tänä vuonna Suomi ottaa
leireiltä noin 500 pakolaista.
Kunnanvaltuustot eri puolilla
maata ovat kuitenkin yhteen-
sä luvanneet kotipaikan vain
350 pakolaiselle.

YK:n kautta tulevien 500
pakolaisen lisäksi Suomeen
arvioidaan saapuvan noin tu-
hat turvapaikan anojaa. Näis-
tä noin kolmannes eli runsaat
300 saanee turvapaikan. Si-
joituspaikoista ei vielä ole tie-
toa.

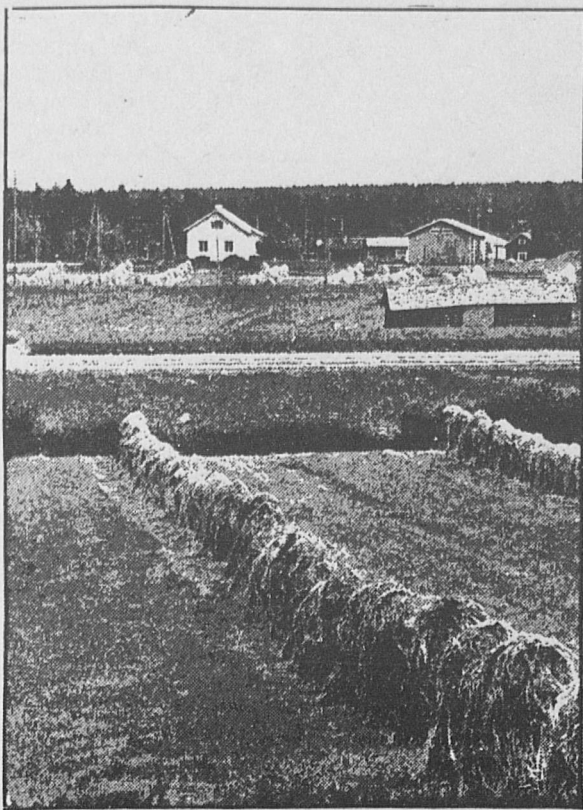
Kultaraha
itsenäisyyden
75-vuotis-
kunniaksi

Hallitus on tehnyt iltakou-
lussa periaatepäätöksen kul-
tarahan laskemisesta liikeelle
itsenäisyyden 75-vuotisjuh-
lan kunniaksi.

Vuonna 1992 Itsenäisyys-
päivän alla myyntiin tulevan
kultarahan nimellisarvoksi
on kaavailtu 1000 markkaa ja
kolikko olisi 90 prosenttisesti
kultaa.

Kolikkoa lyötettäisiin noin
20,000 kappaletta.

Asutustiloista nähtävyyksiä jälkipolville

Ankeaksikin sanottu asutustila voisi jälkipolvien
mielestä olla historiallinen nähtävyys.

Suomessa puuhataan
sodanjälkeisen asutusti-
lan säilyttämistä raken-
nuksineen, viljelyksineen
ja karjoineen tulevien su-
kupolvien nähtäväksi.

Maa- ja metsätalousminis-
teriön luonnonvarain-
neuvosto mielestä asutu-
stilat ovat tärkeä osa Suo-
men historiaa ja rakennus-
perinnettä.

Asutustilan säilyttämistä eh-
dottaneen neuvoston mu-
kaan tilan suojelulla on kiire,
sillä monet asutustilat ovat
jääneet rappioitumaan asu-
mattomina. Käytössä olevilla
tiloilla taas on korjattu raken-
nuksia niin, että tilan alkupe-
räinen muoto on tuhoutunut.

Asutustilat rakennettiin ai-
koinaan yhdenmukaisten
tyyppipiirrosten mukaan.
Näin syntyi asutustila-arkki-
tehtuuri, jota on kuvattu savu-
piipun kiertämiseksi. Sodan
jälkeen rakennettiin kaikkia-
an 71,000 uutta asuinraken-
nusta, 40,000 karjasuojaa ja
53,000 talous- ja ulkoraken-
nusta.

Laki turvasi asunnot siir-
tolaisille

Talvisodan jälkeen luovute-
uiltu alueilta joutui lähte-
mään yli 400,000 suomalaista.
Lähes puolet heistä oli
maanviljelijöitä. Siirtolaisten
asuttamiseksi säädettiin pika-
asutuslaki, jonka turvin syntyi
noin 8,400 uutta tilaa.

Jatkosodassa Suomi me-
netti 12 prosenttia kokonais-
pinta-alastaan ja merkittävän
alueen tuottavia peltöjä. Noin
neljännesmiljoona maatalou-
della elantonsa hankkinutta
joutui kodittomaksi. Heidän
asuttamiseen säädettiin
maanhankintalaki, jonka to-
teuttaminen jatkui vielä 1950-
luvulla.

Kekkosen ystävyys
hyllitti Hrushtshevin?

Presidentti Urho Kekkosen
ja puoluejohtaja Nikita Hrus-
htshevin ystävyyttä käytettiin
aseena Hrushtshevin syrjäyt-
tämisessä vuonna 1964.

Suomen Kuvalehdessä ker-
rottiin hiljattain, että Hrusht-
shevia syytettiin mm. siitä, että
hän olisi ollut suostuvainen
palauttamaan Karjalan Kan-
naksen Suomelle. Neuvosto-
liittolaisille on tämän mukaan
jäänyt myös käsitys, että Kek-
konenkin uskoi näin olevan.

Tiedot sisältyvät toukokuus-
sa ilmestyvään päätoimittaja
Seppo Keräsen kirjaan, jossa

käsitellään Kekkosen neuvos-
tosuhteita sodan jälkeen ja
jossa tietojen antajana on
mm. pitkäaikainen neuvosto-
diplomaatti Juri Derjabin.

- Kekkosen suhtautuminen
Hrushtshevin jälkeiseen neu-
vostojohtoon oli alussa pelon-
sekaista. Hän pelkäsi, että
uusi johto muuttaisi Neuvos-
toliiton asennoitumista puo-
lueetonta asemaa havittele-
vaan Suomeen. Uuden joh-
don ja Kekkosen välit selvi-
tettiin Kekkosen matkalla
Moskovaan helmikuussa
1965, ilmenee Kuvalehden
julkaisemasta kirjan otteesta.

Suomi-Seura:

Inkeriläisten
paluumuutosta ohjelma

Suomi-Seura aikoo jättää
työministeri Matti Puhakalle
(sd.) ensi tilassa kirjelmän in-
kerinsuomalaisten maahan-
muutto- ja opintoasioiden jär-
jestämiseksi.

Kirjelmässä esitetään inke-
riläisiä koskevan toimenpide-
ohjelman valmistelua ja valti-
ollista toimintaa inkeriläisten
nopeasti kasvaneiden työnvä-
litys- ja opintoasioiden hoita-
miseksi.

Suomi-Seuran tiedossa ei
ole tällä haavaa mitään mer-
kejä inkeriläisten laajamittai-
sesta muutosta Suomeen.

Sen sijaan tiedossa on muu-
tamia satoja lyhytaikaisesta
opiskelu-, matkailu- ja työhar-
joittelusta kiinnostuneita hen-
kilöitä.

Seurassa pidetään puheita
jopa 20,000 inkeriläisen muu-
tosta liioiteltuina.

- Suomi-Seuran tiedossa ei
ole kuin enintään muutamia
kymmeniä muuttaneita. Myös-
kään Neuvostoliiton inkeriläis-
ten parissa ei ole mitään
massamuuton suunnittelua.
Sen sijaan halu käydä Suo-
messä on suuri, tähdentää toi-
minnanjohtaja Martti Häikiö.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

**LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$568 - LOS ANGELES \$668
- TORONTO \$658**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -**

*** ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD ***

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017

Telephones:
212-832-8989 or 800-223-0567
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

KALASÄÄSKI SAI TEKOPESÄN. Kalasääsken pesäpuun Hiidenveden rannalla kaatanut Metsäliitto on korvannut töpeksintänsä rakennuttamalla rauhoitetulle linnulle uuden pesän. Pesän kokosivat asiantuntevat lintumiehet. He uskovat, että kalasääski hyväksyy uuden pesänsä palatessaan kesäksi Suomeen Etelä-Euroopan ja Pohjois-Afrikan talvehtimisalueiltaan. Valtaosa Suomen noin tuhannesta kalasääskiparista asuu jo muutenkin keinopesissä, sillä lintujen vanhoihin mahtipuihin rakentamat pesät ovat suurelta osin hävinneet metsähakkuissa.

Finnair announces a blessing for travelers to Finland, Scandinavia, the Soviet Union and beyond:

Daily Non-Stops To Helsinki

This year, we reinforced our position as the leading airline to Finland by becoming the only airline to offer daily non-stops to Helsinki from New York. We now have 11 non-stops weekly from our North American gateways - New York, Toronto, and Los Angeles.

Helsinki: Gateway to the East.

Combine the convenience of daily non-stop service to Helsinki with Helsinki's unique position as a gateway to Scandinavia and the first and best gateway to Moscow and Leningrad, and as the shortest way to the Far East, and you have the ideal way for the frequent traveler to go East.

Airport Limousine Service.

For First and Executive Class passengers, we also have a special airport limousine service in New York. You can go to or from the airport, from within a 50-mile radius, for only \$20.

Earn Up To 3 1/2 Times Actual Mileage for Frequent Travel.

The Finnair Frequent Traveler Plan is one of the most generous in the business, offering 5,000 bonus miles for joining and 3 1/2 time actual mileage flown for First Class passengers and double actual mileage for Executive Class passengers.

Finnair is also a travel partner with USAir. North American passengers flying Finnair to or from Helsinki are eligible to receive mileage credits for these trips on their USAir frequent flyer program.

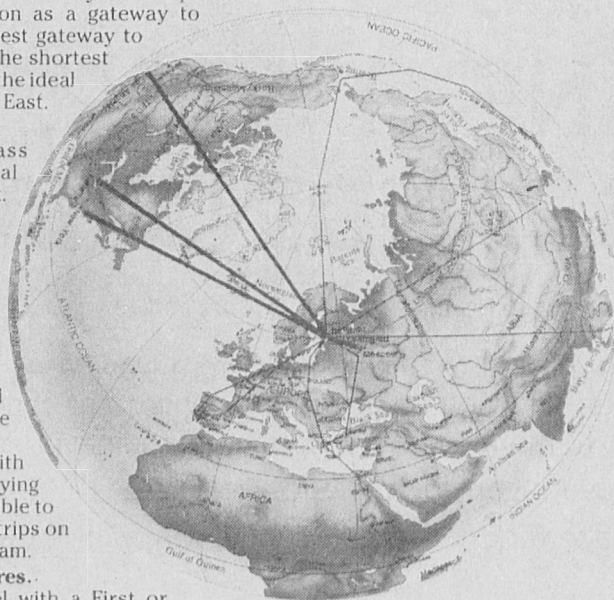
50% Spouse Fares.

And a spouse can travel with a First or Executive Class passenger trans-Atlantic to and from Helsinki 50% of our regular fare.

For more information, call Finnair, 800-950-5000, in New York, 212-889-7070. For cargo or Finnfast Small Parcel Service, contact Finnair Cargo, 800-221-4300.

An uncommon concern for the individual.

Suominen tulkitse historiaa

Baltian mailta vietiin itsenäisyys

Kokoomuksen puheenjohtajan, kauppa- ja teollisuusministeri **Ilkka Suominen** mielestä Neuvostoliitto vei Baltian mailta itsenäisyyden laittomasti 50 vuotta sitten.

Suominen sanoi voivansa yhtyä tällaiseen arvioon, jonka esitti Euroopan demokraattisen unionin EDU:n itävaltalainen pääsihteeri **Andreas Khol** vieraillessaan Suomessa.

Suomen hallitus ei ole virallisissa kannanotoissaan puuttanut Baltian maiden liittämiseen Neuvostoliittoon. Suomi on korostanut neuvotteluja rauhanomaisesta ratkaisusta Baltian kysymykseen.

Suominen ja Khol yhtyivät käsitykseen, että Baltian maiden itsemäärääminen tulisi saada aikaan Etykin periaatteiden mukaisesti neuvotte- luilla.

EDU kokoontuu elokuussa Helsingissä

Baltian maiden tilanteesta on tulossa yksi keskeinen aihe Helsingissä elokuun lopul-

la järjestettävässä EDU:n kokouksessa. EDU on Euroopan konservatiivisten, kristillisdemokraattisten ja keskus-taoikeistolaisten puolueiden yhteistyöelin.

Kokoukseen osallistuvat puoluejohtajat keskustelevat mm. turvallisuuskysymyksistä ja Itä- ja Keski-Euroopan kehityksestä.

Kokouksesta tulee EDU:n 12-vuotisen historian laajin. Helsinkiin odotetaan noin kolmekymmentä puheenjohtajaa. Noin puolet heistä toimii myös maansa hallituk- sessa.

Kutsulistalla ovat mm. pääministerit **Margaret Thatcher**, **Poul Schluter**, **Jan P. Syse**, liittokansleri **Helmut Kohl** sekä puheenjohtajat **Jacques Chirac** ja **Carl Bildt**.

Itä-Euroopan uusista kes- kusta-oikeistolaisista puolueista odotetaan tarkkailijoiksi mm. **Unkarin demokraattista foorumia** ja **Tshekkoslovakian kristillisdemokraatteja**.

Suomalaiset hyväksyvät Liettua-linjan

Selvä enemmistö suomalaisista hyväksyi hiljattain julkais- tun mielipidetiedustelun mu- kaan Suomen hallituksen Liet- tua-politiikan.

66 prosenttia Iltä-Sanomien teettämään mielipidetiedus- teluun vastanneista hyväksyi hallituksen linjan joko sellai- sanaan tai varauksin. Kriitti- sesti suhtautuvien osuus on noin neljännes.

Kymmenesosa vastanneista oli äärimmäisen tyytymätön hallituksen Liettua-politiik- kaan. Nuorten keskuudessa hallitusta arvostelevia näke- myksiä on muita yleisemmin.

Kyselyyn vastanneiden e- nemmistö arvioi oman käsityk- sensä Neuvostoliiton presi- dentistä Mihail Gorbatshovis- ta muuttuneen kielteisemmäk- si ainakin jossakin määrin Liet- tuan tapahtumien vuoksi.

Haittaverot luonnonsuojeluun

Suomen ympäristöministeri Kaj Bärhund (sd) ehdottaa, että vähintään kolmasosa valtion perimistä ympäristöveroista käytettäisiin suoraan luon- nonsuojeluun.

Bärhundin mielestä esimer- kiksi energiaverojen tuotosta

osa tulisi käyttää ympäristölle turvallisen tekniikan ke- hittämiseen. Maataloudelta perittäviä verotuloja hän oh- jaisi maatalouden vesiensuo- jeluun sekä luonnonmukai- seen viljelyyn.

Suomen kehitysyhteistyön määrärahoista pitäisi Bärhun- din mielestä osa suunnata hankkeisiin, joilla edistetään ympäristönsuojelua kehitys- maissa.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmi- täjiä, Nippa Energy-Maid kes- kuslämmityslaitteita, Nippa Wild- fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
PUOLILTA

Thatcherin kannatus pohjamudissa

Englannissa viime viikolla julkaistu mielipidemittaus osoittaa pääministeri Margaret Thatcherin kannatuksen romahtaneen 20 prosenttiin.

Koskaan aiemmin Englannin mielipidemittausten historiassa pääministerillä ei ole ollut näin alhaista kannatusta, kertoo The Times-lehti.

Thatcherin epäsuosion katsoaan johtuvan Englannin korkeasta korkotasosta, inflaatiosta ja uudesta kunnallisverolaista.

Thatcherin johtamille konservatiiville mielipidekyselyssä äänensä antoi 34 prosenttia haastatelluista. Työväenpuoluetta kannatti 51 prosenttia vastanneista.

Viro saa omat setelit jouluksi

Virossa on määrä ottaa käyttöön jouluaattona 1990 oma seteliraha, Viron kulttuurikomitean edustajan Mart Ummelasin mukaan.

Hänen mukaansa Viron valtionpankki on jo sopinut setelien painatuksesta. Sopimuksen saanut setelipaino ja sen sijaintimaa on kuitenkin päätetty pitää salassa niin pitkään kuin suinkin.

Painopaikaksi on arveltu joko Ruotsia, Länsi-Saksaa tai Itävaltaa.

Ensimmäinen tilauserä käsittää noin 100 miljoonaa seteliä. Painatus maksaa Virolle noin kaksi ja puoli miljoonaa dollaria.

Amerikkalaiset puhdistamaan NL:n jälkiä

Tshekkoslovakiassa olevat neuvostojoukot ovat saastuttaneet tukikohtiansa maapohjaa ja niiden läheisyydessä sijaitsevia vesistöjä, arvioi amerikkalainen ympäristöalan yritys Martech.

Yritys on muodostamassa amerikkalais-tshekkoslovakialaista yhteisyritystä, joka huolehtisi Bruntalissa, Krnovissa ja Frenstatissa olevien tukikohtien puhdistuksesta.

Martechin johtajan Bill Tisdalen mukaan Frenstatin tukikohta on pahasti saastunut. Neuvostojoukkojen käyttämä polttoaine ja muut tunnistamattomat saasteet ovat hänen mukaansa pilanneet lähistön joet ja juomaveden.

Mitterrand ja Kohl haluavat EY:n poliittisen unionin jo 1993

PARIISI - Ranskan presidentti Francois Mitterrand ja Länsi-Saksan liittokansleri Helmut Kohl kehottavat Euroopan yhteisöä kiirehtimään poliittisen unionin muodostamista niin, että yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka toteutuisi vuoteen 1993 mennessä.

Johtajat julkistivat ehdotuksensa viime viikolla. Unioni, joka käsittäisi yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan, sekä EY:n jo hyväksymän raha- ja kauppaunionin, vaatisi Euroopan yhdentymisprosessin dramaattista kiihdyttämistä.

Tiukka unioni esitettiin vastauksena uuteen turvallisuuspolittiseen tilanteeseen, joka on syntynyt Euroopassa Varsovan Liiton löystymisen ja Saksojen yhdentymispyrkimysten vuoksi.

Yleisluontoinen ehdotus ei tarjonnut käytännön ohjeita siitä, miten unioni toteutettaisiin. Vaikeat kysymykset ydinaseista, asevoimien määräysvallasta ja ulkomaisten joukkojen läsnäolosta Saksojen maaperällä tulisivat vaatimaan pitkällisiä neuvotteluja.

Chamorro astuu virkaansa

Tulitaukosopimus Nicaraguassa

MANAGUA, Nicaragua - Sandinistiarmeija, contrasisien edustajat ja tänään virkaansa astuva uusi oikeistolaisten hallitus allekirjoittivat viime viikolla rauhansopimuksen, jolla pyritään lopettamaan maan kahdeksan vuotta jatkunut sisällissota.

Sopimuksen toivotaan takaavan rauhanomainen valansiirto Daniel Ortegaa johtamalta sandinisteilta Violetta Chamorrolle, joka voitti helmikuiset presidentinvaalit.

Sopimuksen mukaan contrien tulee siirtyä heille varatuille "turvallisuusalueille" ennen kuin Chamorro astuu virkaansa. Täydellinen demobilisointi toteutetaan kesäkuun 10. päivään mennessä.

Ortega oli aiemmin vaatinut, että contrien on luovutettava aseensa ennen vallansiirtoa.

Contrat puolestaan kieltäytyivät aseistariisunnasta niin kauan kuin Ortega johtaa maata.

Nicaraguassa arvioidaan olevan noin 10,000 sandinis-

tihallitusta vastaan taistellutta kapinallista, joista monet ovat palaneet hiljattain Hondurasin tukikohdista. Vielä ei ole selvää, kuinka suuri osa hajanaisesta kapinallijoukosta tulee noudattamaan tulitaukoa.

Contrien ja heidän perheidensä asuttamisen arvioidaan maksavan \$3 miljoonaa. Yhdysvaltain hallitus on pyytänyt kongressia tukemaan prosessia, mutta toistaiseksi kongressi on jyrkästi vastustanut rahoitusta.

Tanskassa eläkeläiset jahtaavat autovarkaita

Tanskassa varastetaan neljä autoa tunnissa. Poliisi ei ehdi löytää kaikkia, ja vakuutusyhtiöt ovat palkanneet eläkeläisiä "laillistetuiksi" varastettujen autojen etsijöiksi.

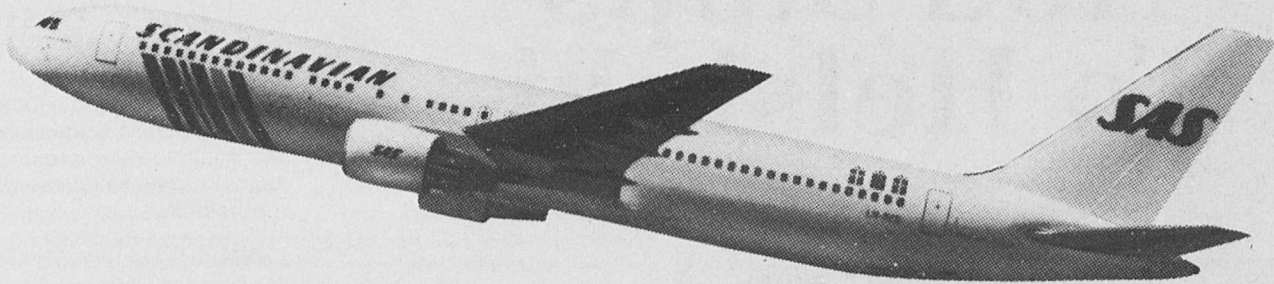
Eläkeläiset kulkevat muutamman tunnin päivässä kaupunkien ja etsivät listoilla olevia varastettuja autoja tai soittavat rekisteriin epäilyttävistä tapauksista.

Etsijät ovat oppineet huomaamaan nopeasti varastetut kulkuneuvot. Murtojäljet ovissa tai rikottu virtalukko kertovat, että auto saattaa olla varastettu, vaikkei se vielä olisikaan rekisterissä. Etsijät tuntevat usein myös kulma-kunnan pysäköidyt autot ja pitkään pysäköity outo auto saa heti salapoliisinvaistot liikkeelle.

Avioeroja lautapelin vuoksi

Perinteinen mahjong-seurapeli on Kiinassa todettu yhdeksi syylliseksi avioerojen lisääntymiseen viime vuosina, kiinalainen *Weekly Digest*-lehti kirjoittaa.

Lehti kuvasi hölynäköisiä lautapeliä, jossa neljä ihmistä ottaa mittaa toisistaan pienillä kuviollisilla laatoilla. Lehden mukaan peli saastuttaa, turmelee yhteiskunnan ja aiheuttaa murhetta perheissä.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES